

Tertialrapport 2019

Dokumentnamn: Tertialrapport 2019		Revision: 01
Dokumenttyp: Redovisande dokument	Dokumentnummer: 2019/00960-1	
Detta dokument gäller för: Region Blekinge	Funktionsområde: Uppföljning	
Dokumentansvarig: Peter Lilja	Beslut av: Regionfullmäktige	

2019-05-29

Ärendenummer: 2019/00960

Innehåll

1	Sammanfattning.....	5
1.1	Sammanfattning måluppfyllelse.....	5
2	Perspektivet invånare och samhälle	7
2.1	Inriktningsmål – ett attraktivt Blekinge.....	7
2.2	Inriktningsmål – en god och jämlik hälsa.....	13
2.3	Inriktningsmål – god tillgänglighet.....	18
2.4	Inriktningsmål – ett hållbart näringsliv.....	20
3	Perspektivet kvalitet och process.....	24
3.1	Inriktningsmål – god kvalitet i Region Blekinges tjänster och samverkansprocesser.....	24
3.2	Inriktningsmål – en digitaliserad verksamhet	29
4	Perspektivet kompetens	32
4.1	Inriktningsmål – ett engagerat medarbetarskap	32
4.2	Inriktningsmål – säkrad kompetensförsörjning nu och i framtiden	35
5	Perspektivet miljö och hållbarhet	37
5.1	Inriktningsmål – En hållbar verksamhet	37
6	Perspektivet ekonomi.....	42
6.1	Inriktningsmål – ekonomi med god kostnadskontroll.....	42
6.2	Inriktningsmål – långsiktig ekonomisk planering	43
7	Verksamhetsuppföljning	45
7.1	Verksamhetsstatistik	45
8	Uppföljning medarbetare	48
8.1	Statistik för perioden 1 januari – 31 mars 2019.....	48
8.2	Inhyrd personal	49
8.3	Arbetsmiljö och hälsa	50
8.4	Kompetensförsörjning	50
9	Ekonomisk uppföljning	51
9.1	Uppföljning intäkter och kostnader.....	52
9.2	Prognos mot budget	58
9.3	Investeringsredovisning	59
9.4	Pensionsförvaltning	61
9.5	Driftsredovisning	62

Bilaga 1 -Ekonomisk redovisning	66
Bilaga 2 -Personalstatistik.....	70

1 Sammanfattning

Inledningen av 2019 har präglats av de stora förändringar som Region Blekinge går igenom: omorganisation, sammanslagning och en ny politisk ledning. Många nämnder vittnar om att de har fått lägga mycket energi på att lösa praktiska och tekniska problem och även på att foga ihop olika organisationskulturer. Då inget politiskt block har egen majoritet blir dessutom de politiska beslutsprocesserna mer omfattande.

Prognosen för helåret visar ett överskott på 1,8 miljoner kronor vilket understiger budgeten med 57,6 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet bygger på de prognoser som lämnats av förvaltningar och nämnder, samt känd utveckling av skatte- och statsbidragsintäkter. Fyra förvaltningar/nämnder prognostiserar ett underskott. Hälso- och sjukvården prognostiserar -181,9 miljoner kronor, tandvården -8,0 miljoner kronor, regionservice -1,5 miljoner kronor och regional utveckling, kultur och bildning -0,4 miljoner kronor sämre än budget. Övriga förvaltningar och nämnder prognostiserar överskott eller nollresultat jämfört med budget.

Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2019 uppgår till -18,2 miljoner kronor. Det finns inga underskott kvar att återställa vilket innebär att även det totala balanskravsresultatet uppgår till -18,2 miljoner kronor.

1.1 Sammanfattning måluppfyllelse

Regionplanen sätter upp 11 inriktningsmål inom sina fem perspektiv. Till hjälp för att bedöma måluppfyllelsen finns 21 indikatorer med kopplade målvärden som indikerar åt vilket håll utvecklingen går. Av de 11 inriktningsmålen bedöms fem ha ett tillfredsställande resultat vid årets slut. Bedömningen görs trots att några indikatorer inte går att utvärdera förrän till årsredovisningen, men tack vare att mycket aktivitet görs framgångsrikt på dessa områden bedömer Region Blekinge att det blir en positiv effekt på målet på helårsbasis. Fem inriktningsmål bedöms ha ett inte helt tillfredsställande resultat och ett bedöms ha ett otillfredsställande resultat vid årets slut. Detta innebär att inget mål inom kompetensperspektivet eller ekonomiperspektivet nås. Med en majoritet av målen uppnådda bedöms helhetsresultatet för Region Blekinge som inte tillfredsställande. Mer detaljerad information om respektive perspektiv finns nedan.

Trots att organisationen tillfälligt är tyngd av genomförandet av de stora förändringar som beskrivs i inledningen är alla uppdrag som regionfullmäktige i regionplanen har fördelat ut på nämnderna påbörjade och planeras genomföras inom avsedd tid.

Invånare och samhälle

Många insatser pågår för att skapa ett attraktivt Blekinge och merparten av de åtgärder och insatser som görs löper enligt planering. Ett samverkansråd har inrättats och arbetet enligt prioriteringarna i den regionala kulturplanen och det idrottspolitiska programmet fortlöper. Under våren har startskottet gått för att uppdatera den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Samtidigt pågår också insatser för att samordna och utveckla varumärket för det nya Region Blekinge. Bedömningen av måluppfyllelsen är att den är *tillfredsställande*.

Vad gäller en god och jämlik hälsa är måluppfyllelsen *inte helt tillfredsställande*. I flertalet av Region Blekinges verksamheter arbetas det på bred front kring insatser av förebyggande och hälsofrämjande karaktär, men för att nå en tillfredsställande måluppfyllelse krävs att framtagna men ännu ej etablerade processer tar fart och att samverkan ökar.

Måluppfyllelsen för god tillgänglighet är *inte helt tillfredsställande*. Huvudorsaken är att tillgängligheten till hälso- och sjukvården inte når målvärdet. Förstärkningen av 1177 Vårdguiden har ännu inte varit möjlig att genomföra och utredningen av förutsättningarna för kvällsöppna vårdcentraler i samtliga kommuner är i planeringsstadiet.

Flera insatser för att främja innovationer och företagande är på gång. Bland annat har Region Blekinge blivit beviljade medel för att driva exportsamverkan och under våren startades ett projekt för att öka kunskapen kring socialt entreprenörskap. Måluppfyllelsen bedöms som *tillfredsställande*.

Kvalitet och process

Bedömningen är en tillfredsställande måluppfyllelse i båda inriktningsmålen i detta perspektiv: God kvalitet i Region Blekinges tjänster och samverkansprocesser och en digitaliserad verksamhet.

Kompetens

Många aktiviteter är påbörjade eller planerade i det långsiktiga arbetet med inriktningsmålet ett engagerat medarbetarskap och förväntas ge effekt, dock inte tillräckligt under året. Arbeten som påbörjats under året är framtagande av lärande- och utvecklingsstrategi, revidering ledarskapsutbildning, struktur för chefskommunikation, hälso- och arbetsmiljöpolicy, nytt samverkansavtal, reviderad värdegrund och personalpolicy. Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen för inriktningsmålet *inte är helt tillfredsställande*.

Inom inriktningsmålet säkrad kompetensförsörjning nu och i framtiden är många aktiviteter planerade eller påbörjade i det långsiktiga arbetet och förväntas ge effekt, dock inte tillräckligt under året. Bedömningen är att måluppfyllelsen *inte är helt tillfredsställande*.

Miljö och hållbarhet

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen inom inriktningsmålet en hållbar verksamhet är *tillfredsställande* men för att bibehålla goda resultat behövs insatser för att underlätta klimatsmart resande, underlätta införande av ett systematiskt miljöarbete och följa upp relevanta indikatorer på verksamhetsnivå.

Ekonomi

Måluppfyllelsen för inriktningsmålet ekonomi med god kostnadskontroll bedöms som *otillfredsställande*. Baserat på helårsprognosen kommer målvärdena för indikatorerna inom inriktningsmålet ekonomi med god kostnadskontroll inte kunna hållas. Utöver detta är prognostiserat resultat 57,6 miljoner kronor sämre än budget.

Inriktningsmålet långsiktig ekonomisk planering bedöms *inte bli helt tillfredsställande* uppfyllt. Anledningen till detta är främst att den planerade investeringstakten inte kommer att uppnås fullt ut.

2 Perspektivet invånare och samhälle

Invånare- och samhällsperspektivet beskriver de viktigaste målsättningarna för att invånarnas behov ska tillgodoses på bästa sätt och för att skapa en attraktiv region för invånare, näringsliv och besökare. Perspektivet omfattar även målsättningar inom servicekvalitetsområdet för Region Blekinge som till exempel tillgänglighet, bemötande och delaktighet.

2.1 Inriktningsmål – ett attraktivt Blekinge

Indikator	Ingångsvärde (ange mätpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Inrikes flyttnetto	-408 (Utfall 2014–2017)	Ökning	Målvärdet uppnås
Kollektivtrafikens andel av motoriserade transporter	13 % (2016)	Ökning	Målvärdet uppnås

Blekinges folkmängd ökade för sjätte året i rad och uppgick vid årets slut 2018 till 159 684 personer. Det är femte året i rad som samtliga kommuner i länet växte och bidrog till länets totala tillväxt. I ett längre perspektiv har fyra av fem kommuner haft en positiv befolkningstillväxt.

Borttagande av biljett för cykel har fått genomslag och därmed utökat tillgängligheten till kollektivtrafiken för kunderna. Den allmänna trenden är ett ökande kollektivt resande vilket bidrar till en god och jämlik hälsa. Samarbete med kommunerna och internt i regionen ger ökad andel årsabonnemang och därmed återkommande resenärer. Evenemangstrafik är en bra inkörsport för ovana kollektivresenärer att testa kollektivtrafik. Dialog med kommunerna och Trafikverket är viktig för att prioritera kollektivtrafiken i samhällsbyggnadsarbetet.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Skapa förutsättningar för en attraktiv boendemiljö och samhällsservice:

Samtliga nämnder ska omsätta den regionala utvecklingsstrategin (RUS) i sin verksamhet och bidra till att Blekinge ska vara ett inkluderande samhälle präglad av öppenhet och deltagande.

Kultur- och bildningsnämnden ska genomföra de särskilda satsningarna i kulturplanen. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten (Satsningar enligt kulturplan).

Regionstyrelsen ska under planperioden 2019–2021 utreda möjligheten till utökning av vårdval.

Regionstaben har varit en aktiv part och delaktig i flera sammanhang för regionens utveckling. Ett regionalt samverkansråd har inrättats med syftet att ha en aktiv samverkan mellan Region Blekinge och kommunerna samt övriga aktörer i Blekinge. Det övergripande syftet med rådet är att upprätthålla en långsiktig och

strategisk planering för att möjliggöra för parterna att skapa ett attraktivt Blekinge och använda våra gemensamma resurser på ett effektivt sätt. Rådet har träffats två gånger under första tertialet.

För att främja goda livsvillkor och jämlik hälsa leder Blekinges kompetenscentrum projektet Mind the Gap som drivs tillsammans med länets kommuner, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Målet är att 600 unga vuxna ska kunna få och behålla ett arbete eller påbörja utbildning. ”Välbefinnande coaching och integration” är ett projekt som vänder sig till utrikesfödda utanför Europa. Målet med projektet är att deltagarna ska komma i arbete eller till studier. Båda projekten finansieras av Europeiska socialfonden.

Den regionala utvecklingsstrategin omsätts i verksamheten, då strategin genomsyrar samtliga strategiska områden, samtliga externt finansierade projekt och eller beslut om regionala tillväxtmedel. Startskottet för en uppdaterad regional utvecklingsstrategi (RUS) har gått och framskrivning av projektansökan till regionala tillväxtmedel pågår.

Inom arbetet med Strukturbild Blekinge, som syftar till att öka samverkan och bättre koppla samman kommunal fysisk planering med regionala utvecklingsfrågor och regional utvecklingsplanering, har checklistor för att få in kollektivtrafiken tidigare i samhällsplaneringen tagits fram under 2018. Under början av 2019 togs en kort skrift fram inom området *Bostadsplanering och kollektivtrafikförsörjning* för att beskriva nyttan av kollektivtrafiken tidigt i samhällsplaneringen och för att sprida framtagna checklistor i länet. Checklistorna är framtagna för att användas i den kommande planeringen, en för kommunala översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner, en för kommunala detaljplaner, och en för det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Genom att arbeta med våra målgrupper samt efter prioriteringarna i den regionala kulturplanen för Blekinge 2018–2020, som innefattar processmål för områdena scenkonst, kulturarv, bibliotek, läsfrämjande, bildkonst och form samt film och rörlig bild, bidrar Kultur och bildningsnämnden till inriktningsmålet om ett attraktivt Blekinge. Vidare bidrar nämnden till inriktningsmålet genom att arbeta efter det Idrottspolitiska programmet för Blekinge 2018–2022. Kultur- och bildningsnämnden arbetar tillsammans med nämnden för regional utveckling med att genomföra utvecklingsplanen för kulturella och kreativa näringar i Blekinge för att bidra till inriktningsmålet. Utvecklingsarbetet utförs genom kontinuerliga möten och uppföljningsinsatser med intressenter och regionala verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar med att involvera invånare i regionen och har i lednings- och utvecklingsarbetet genom exempelvis deltagande av invånare i workshop om nära vård och dialog med ledningsgruppen. Det pågår förberedelser för medverkan av invånare och patienter i vårdkommitté och cancerrådet.

Region Blekinge ingår sedan hösten 2018, i ett SKL-drivet projekt för patientkontrakt som är en dokumenterad överenskommelse mellan vårdgivare och patient och syftar till bättre delaktighet, samordning, tillgänglighet och samverkan mellan patient och vårdgivare. En annan aktivitet som pågår är att skapa struktur för kontinuerlig återkoppling och utvärdering av hur patienter och närstående uppfattar den vård som ges. Inom slutenvården har implementering av månatlig digital uppföljning av patientnöjdhet, upplevd delaktighet och bemötande påbörjats. I nuläget har tre slutenvårdavdelningar implementerat den månatliga digitala uppföljningen. Innan året är till ända planeras i stort sett alla somatiska slutenvårdavdelningar ha implementerat den månatliga uppföljningen av patientupplevelser.

Blekinge kompetenscentrum arbetar med att hitta sätt att mäta personcentrerad patientenkäten.

En tredjedel av Sveriges vuxna befolkning har kollektivtrafiken som enda resealternativ. Omkring 60 procent av befolkningen över sex år är helt eller delvis beroende av kollektivtrafik vid resor där de inte kan gå eller cykla. Utan kollektivtrafik skulle segregationen och de sociala klyftorna öka. Kollektivtrafiken är därmed ett fördelningspolitiskt verktyg för att skapa jämlika förutsättningar för medborgarna och bygga ett hållbart och välintegrerat samhälle.

Folkhögskolan kan genom sin allmänna kurs ge behörigheter till högskola och universitet för invånare över 18 år som saknar betyg från grundskola och gymnasium. För gruppen nyanlända genomför folkhögskolan etableringskurs tillsammans med Arbetsförmedlingen, en sex månaders kurs med fokus på svenskundervisning och samhällsorientering. Tillsammans med Arbetsförmedlingen genomför folkhögskolan studiemotiverande folkhögskolekurs, en tre månaders kurs som vänder sig till ungdomar som inte är i studier eller arbete. Kursens syfte är att få dessa ungdomar motiverade till att komma igång med en utbildning eller att komma ut i arbetslivet.

Folkhögskolan genomför utbildningar för grupper i samhället som behöver extra stöd och ett annat sätt att arbeta för att nå sina utbildningsmål.

Regionservice har dialog med Karlshamn, Karlskrona och Ronneby kommun gällande stadsplaneringen och nya detaljplaner i och kring dessa städer. Förvaltningen ska verka för att skapa ett öppet inkluderande samhälle genom att bjuda in invånarna i Blekinge till att bli delaktiga i utformningen av Region Blekinges lokaler. I förstudien som verksamheten bedriver gällande ny vårdbyggnad på Kungsplan och Trossö vårdcentral har dialoger förts med invånarna. Ett förslag finns att ta fram ett samlat kontaktcenter. Tanken är nu att starta arbetet till hösten.

Hjälpmiddelscenter förser länet med hjälpmedelsförsörjning i samverkan med länets fem kommuner och regionen. Oavsett vart i länet invånare med funktionshinder befinner sig så ska det ges samma möjlighet utifrån vilket utbud av hjälpmedel som finns att erbjuda. Hjälpmedel är produkter som används på individnivå för att kompensera för en funktionsnedsättning. Den tekniska utvecklingen medför nya möjligheter till ökad inkludering, delaktighet och självständighet för personer med funktionsnedsättning.

Utredningsuppdraget om möjligheter till att utöka vårdvalet kommer sannolikt inte att starta förrän sen höst.

Förmedla bilden av det attraktiva Blekinge:

Samtliga nämnder ska utveckla verksamheten så att den stödjer bilden av ett attraktivt Blekinge.
--

Med utgångspunkt från vision, verksamhetsidé och värdegrund bedriver Region Blekinge ett kontinuerligt arbete med att förmedla bilden av det attraktiva Blekinge. Grunden för arbetet är att den bild som förmedlas

ska vara sann och trovärdig. Det innebär att bilden är avhängig vilken livsmiljö vi erbjuder. Ju bättre livsmiljö, desto bättre är förutsättningarna för att förmedla en attraktiv bild.

Inom Region Blekinge bedrivs ett omfattande utvecklingsarbete som syftar till att göra verksamheten och Blekinge som livsplats till en ännu bättre plats att bo, leva och verka i. Region Blekinge är framgångsrika inom många olika områden och bidrar till en bättre service vilket vi med utgångspunkt från vår varumärkesstrategi förmedlar till olika målgrupper dagligen i olika informationskanaler och informationsinsatser. Ett exempel är det koncept som utvecklats på temat ”För att livet är viktigt”.

Region Blekinge ska ta fram en ny Regional utvecklingsstrategi som ska lägga grunden för ett mer sammanhållet arbete med bilden av Blekinge. En ny gemensam kommunikationsstrategi för gemensamma projekt och uppdrag har tagits fram. Kommunalförbundet Region Blekinge har tagit fram ett kommunikativt koncept för att attrahera talanger. Delar av detta koncept har länets kommuner i dialog med kommunalförbundet ställt sig positiv till. I dagsläget är det dock osäkert om det finns resurser till att utveckla konceptet så att det blir användbart.

Arbetet med att kommunicera bilden av det attraktiva Blekinge utgår idag från en mängd kommunikativa insatser och kanaler beroende på vilken målgrupp Region Blekinge vänder sig till. Region Blekinge har ett starkt digitalt fokus i kommunikationen, främst via sociala medier, där Region Blekinge i princip dagligen berättar om länet och dess verksamheter. Antalet följare ökar stadigt och Instagramkontot är det mest framgångsrika med över 6 000 följare. Under det första tertialet har Region Blekinge genomfört en mätning av mediabilden. Analysen återstår, men den kommer bland annat ligga till grund för den kommunikationspolicy som är under utarbetande och som ska vara klar under 2019. Den tillsammans med varumärkesstrategin ska lägga grunden för ett långsiktigt arbete med att förmedla en trovärdig och attraktiv bild av såväl organisationen som livsplatsen.

Tillsammans med Blekinges kommuner och inom ramen för Samverkansrådet har process fortsatt under året, för en långsiktig struktur för Visit Blekinge AB bland annat med uppdrag som aktör för att stärka platsvarumärket.

I Kulturplanen 2018–2020 finns tre satsningar som pekats ut att särskilt satsa på under denna period, bildkonst och form, professionella kulturskapares villkor och kulturpedagogisk kompetens. Satsningen på bildkonst och form har möjliggjort en uppbyggnad av en regional infrastruktur för bildkonst och form genom ett regionalt konstresurscentrum. Regionala och statliga resurser tillsammans med Ronneby kommun och Kulturcentrum som plats utvecklar hela Blekinges konstliv.

I samarbete med Olofströms kommun arbetas med att skapa en nod för litteraturutveckling i Blekinge. En litteraturstrategi och handlingsplan är under framtagande och arbetet har startat. I samverkan med Karlshamns kommun pågår ett arbete med att försöka etablera en plats för Regionteatern Blekinge Kronoberg i Blekinge med särskilt fokus på en dansscen av internationell kvalitet. Det är konst- och kulturpolitikens uppgift att bidra till att det finns ekonomiska och andra förutsättningar för den skapande verksamheten för att komma till uttryck när det gäller förnyelse och utveckling av kulturen. En del i detta är att verka för goda villkor för de professionella kulturskaparnas konstnärliga arbete. Här stöts med hjälp av projektmedel de fria kulturskapare som söker medel för produktion. För att bidra till att förbättra förutsättningar att verka i Blekinge behövs en ökad samverkan mellan näringspolitiken, politiken för regional

tillväxt samt kulturpolitiken, kommunalt och regionalt. Det görs genom särskilt avsatta tillväxtmedel knutna till handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar.

Att utveckla den pedagogiska kompetensen inom konst- och kulturverksamheter handlar om att höja kulturens status och utveckla mötet med publiken. För att skapa förutsättningar till bildning under 2019 förstärks det genom riktade resurser till möjlighet för ökad publikutveckling för de regionala aktörerna främst inom kulturarvssektorn.

Kollektivtrafiken utvecklas ständigt med fokus på att göra den så attraktiv och tillgänglig som möjligt. Nya satsningar som gjorts i skärgårdstrafiken har uppmärksammats nationellt under 2018 genom en artikel i SvD *8 anledningar att stanna i Blekinge*. Arbetet fortsätter under 2019 med att utveckla skärgårdstrafik och evenemangstrafik för Blekingebor och turister med målsättningen att öka tillgängligheten till evenemang och besöksmål inom det ordinarie linjenätet.

Folktandvården arbetar för att se till att tillgängligheten är bra och kontaktvägarna enkla. Enligt verksamhetsplan för 2019 ska en form av kontaktcenter utredas under planperioden. Ett kontaktcenter kan skapa en bättre överblick så att man lättare kan se hur tillgängligheten ser ut på olika kliniker. Det i sin tur underlättar tidsplanering, tidsanvändning och ytterst kan det leda till att patienterna snabbare får tid för besök. Denna utredning har ännu inte påbörjats mål är att denna ska kunna startas senare i höst.

Fastighet arbetar kontinuerligt med att säkerställa en god tillgänglighet. I lokalanpassningsprojekt säkerställs att lokalerna utformas så att exempelvis barn, äldre och personer med funktionsnedsättning kan ta del av regionens alla tjänster som erbjuds invånarna i Blekinge.

Framtagande av planer för att erbjuda patienter och besökare erforderliga parkeringsplatser vid regionens anläggningar är ett annat exempel. Under perioden har det varit mycket fokus på parkeringssituationen inom Blekingesjukhuset Karlskrona. Parkeringssituationen har aktualiserats i samband med att det genomförs byggprojekt. Den beslutade parkeringsplanen för sjukhusområdet i Karlskrona håller nu på att verkställas.

Region Blekinge är med i ett projekt rörande självcheckning och e-frikort. Detta sker inom ramen för ett Sussa-samverkan (samverkan mellan olika regioner i Sverige, däribland Region Blekinge). Arbetet pågår under 2019 men införande av dessa lösningar blir troligtvis under nästa år.

Utveckla varumärket för Region Blekinge:

Regionstyrelsen ska koordinera kommunikation om Region Blekinge.
--

Varumärkesstrategin som Region Blekinge antagit ska bidra till ett starkt varumärke samtidigt som den ska skapa möjligheter för verksamheter med olika uppdrag och målgrupper att kommunicera på ett effektivt sätt. Den kräver samordning och standardisering för att upprätthålla kvalitet och effektivitet. Folktandvården planerar att ansöka om att få bilda dottervarumärke. Regionstyrelsen väntas inom kort ta ställning till folktandvårdens önskemål. Sedan tidigare är endast Blekingetrafiken dottervarumärken, då förvaltningen bedömts uppfylla de krav som ställs på att vara dottervarumärke.

Huvudfokus har varit att anpassa all kommunikation till det nya varumärket. Det är ett omfattande och flerårigt arbete som huvudsakligen löper enligt plan. Exempel på insatser som pågår är etablering av ett system för mallar som stöd för kommunikation till verksamheterna, omskytning liksom anpassning av arbetsgivarvarumärkeskommunikationen. Det finns behov av att samordna och kvalitetssäkra kommunikationen på webben. Kommunalförbundet Region Blekinge har ett flertal webbplatser som ännu inte lever upp till lagkrav och en del av verksamheterna kommer att anpassas till det nya varumärket. En webbstrategi är under utarbetande och den ska lägga grunden för en webbkommunikation som håller kvalitet, följer lagkrav och bidrar till att stärka varumärket.

Även Blekingetrafiken i egenskap av dottervarumärke ska anpassa sin kommunikation till Region Blekinges varumärkesstrategi. Detta för att visa att man är en del av Region Blekinge och därmed är en skattefinansierad verksamhet som går att påverka i allmänna val. Arbete med anpassningen pågår men är inte klart.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Bedömning: tillfredsställande

Merparten av de åtgärder och insatser som görs löper enligt planering.

2.2 Inriktningsmål – en god och jämlik hälsa

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Förväntad återstående medellivslängd hos 30-åriga kvinnor och män i Blekinge med förgymnasial utbildning.	Kvinnor: 52,77 Män: 48,04 (Utfall 2017)	Kvinnor: 52,82 Män: 48,14	Värdet följs på årsbasis
Andelen kariesfria 3-åringar.	91 % (Pojkar 92, flickor 91) (Utfall 2017)	93 %	Följs upp i samband med delårsrapport

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Utöka förebyggande och hälsofrämjande insatser i Region Blekinge:

Samtliga nämnder ska underlätta för invånare att ta ansvar för sin hälsa, även vid sjukdom eller funktionsnedsättning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska erbjuda ett ökat stöd till patienter som har svåra problem med levnadsvanor. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska införa tarmcancerscreening under 2019 för personer mellan 60 och 74 år. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under planperioden 2019–2021 utreda möjligheten för en länsgemensam barn- och ungdomshälsa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under planperioden 2019–2021 utreda möjligheten till utökat åldersspann avseende mammografi och cellprovtagning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under planperioden 2019–2021 utreda möjligheten för en ordnad provtagning gällande förekomsten av prostatacancer. För en etablering finns särskilda medel avsatta i budgeten.

I flertalet av Region Blekinges verksamheter pågår arbete på bred front inom insatsområdet. Förebyggande insatser kräver uthållighet och framförhållning där många olika aktörer i samverkan bidrar. Det långsiktiga arbetet bidrar till att inriktningsmålet går i önskad riktning.

Som stöd för arbete med ohälsosamma levnadsvanor finns reviderade riktlinjer för prevention och behandling, där identifiering av en ohälsosam levnadsvana tillsammans med rådgivning på olika nivåer är grunden för behandling. Att bygga nya strukturer kring prevention tar tid och får ibland stå tillbaka till

förmån för akuta insatser. En barnlotsfunktion har inrättats och invigts inom ramen för första linjen för barn och ungas psykiska hälsa, före detta Fyren i primärvården, med stöd av politiskt tillsatta medel. Syftet är att förenkla tillgänglighet till stöd och insatser för psykisk hälsa. Ett samarbete med länets fem kommuner pågår för att planera etablering av familjecentraler och att förebygga ohälsa hos barn- och ungdomar.

Riktlinjer för att uppmärksamma somatisk (o)hälsa hos personer med psykisk sjukdom, med fokus på patienter med neuroleptikabehandling, är under framtagande. Riktlinjerna kommer att omfatta ett gemensamt hälsosamtal med åtgärder vid behov. En arbetsgrupp har bildats i habiliteringen för arbete med ohälsosamma levnadsvanor.

Blekinge folkhögskola riktar sig till vuxna som ges möjlighet att utveckla och fördjupa sina kunskaper för att kunna påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen. Folkhögskolan är en del av den fria och frivilliga folkbildningen som ska främja demokrati, jämlikhet, jämställdhet samt internationell och kulturell förståelse.

Kultur- och bildningsnämnden stödjer samtliga regionala aktörer med verksamhetsmedel eller projektmedel i syfte att skapa goda förutsättningar för att arbeta med tillgänglighetsfrågor.

Den länsövergripande folkhälsopolicyn föreslås bli en handlingsplan till den regionala utvecklingsstrategin (Rus) och det årliga folkhälsoseminariet blir en del av Blekingedagen. Utbildning och kompetens är en viktig pusselbit för folkhälsan. Inom ramen för ett nationellt kompetensplattformuppdrag har insatser beviljats från Tillväxtverket omfattande integration och validering.

Genom att välja kollektivtrafiken finns förutsättningar för en bättre hälsa då det bland annat blir mindre fordonstrafik i städer vilket ger mindre utsläpp och buller. Därutöver kan parkeringsplatser frigöras till attraktiva ytor och användas effektivare till gröna ytor för aktiviteter.

Regionservice bidrar till målet genom att säkerställa lokalanpassningar för att stödja hälsofrämjande och i förekommande fall läkande vårdmiljöer. Inom kök och restaurang skapas förutsättningar för hälsosamma val av måltider genom att ett varierat och hälsosamt utbud serveras på avdelningar, restauranger och caféer.

Folktandvården arbetar sedan många år tillbaka förebyggande för att främja folkhälsan. Patienterna kallas regelbundet för en hälsoundersökning av munhålan och i samband med besöket ges information om sambandet mellan kost och karies samt vid behov information om tobak.

Patientnämnden arbetar kontinuerligt för att stärka patienten till att själv föra sin egen talan och framföra sina synpunkter till vården.

Levnadsvanemottagningens verksamhet fortsätter och resultat på individ- och gruppnivå samlas in kontinuerligt. Den ovissa situationen kring mottagningens existens har påverkat både patient och personal negativt. Remissflödet och motivationsnivån har sjunkit. Endagarsutbildningar för vårdpersonal om att arbeta med levnadsvanor (tobak, alkohol, mat och fysisk aktivitet) genomförs två gånger om året i både Karlskrona och Karlshamn. Kortare utbildningar genomförs både internt och externt för att skapa medvetenhet och ge verktyg för att förebygga ohälsa. Verksamheten visar dock mycket positiva resultat för patienterna, och hälsoekonomiska beräkningar är positiva.

Tarmcancerscreening beräknas starta första kvartalet 2020. Förberedande arbete för att kunna påbörja screening 2020 startade 2019. Arbete med att korta koloskopiköerna, planering av lokaler, logistik, kommunikationsinsatser till allmänheten och professionen, tillsättning av samordningsfunktion och annan resursplanering är påbörjat. Arbetsgrupp är bildad och en mer detaljerad projektplan är under arbete.

En arbetsgrupp är utsedd för att påbörja en förstudie för etablering av familjecentral i Mellanstaden (Kungsmarken, Marieberg och Gullaberg) i Karlskrona kommun. Region Blekinge finansierar projektledaren under förstudien. Förstudien beräknas pågå hösten 2019 för att sedan övergå i etableringsfas under 2020.

Avseende möjligheten till utökat åldersspann för mammografi och cellprovtagning har en utredning, med involvering av experter från verksamheten, visat att det är bättre att följa de vetenskapligt grundade nationella riktlinjerna.

Region Blekinge kommer att strukturera och förbättra PSA-testningen på symtomfria män som önskar ta PSA-test enligt riktlinjerna i det nationella vårdprogrammet för prostatacancer. Handlingsplan för att organisera PSA-testningen är under arbete. Planerad till hälso- och sjukvårdsnämnden för beslut 23 maj 2019. Arbetsgrupp tillsatt. Planerad start av pilot på en vårdcentral i september 2019. Utvärdering av pilot i början på oktober och breddinförande 15 oktober i primärvården.

Genomföra insatser för en mer jämlik hälsa i samverkan:

Samtliga nämnder ska omsätta kommissionens förslag i sina verksamhetsplaner.

Regionstyrelsen ska ta fram strategier för en jämlik hälsa i samverkan med kommunerna.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under planperioden 2019–2021 presentera ett underlag för inrättandet av hospiceverksamhet i Blekinge.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska genomföra insatser för att implementera lagen om samverkan. Särskilda medel avsätts i budgeten till hälsovalet för målrelaterad ersättning.

Förslagen från Kommissionen för jämlik hälsa berör flera områden, både inom Region Blekinge och kommunerna.

Det pågår flera olika uppdrag inom hälso- och sjukvården kopplat till Kommissionen för jämlik hälsas förslag. Det är bland annat insatser som berör barn och unga, psykisk ohälsa, hälsofrämjande utbildning, samverkan inom arbetslivet, inkludering och medborgardialoger. En sammanställning över hälso- och sjukvårdsnämndens och -förvaltningens pågående insatser kopplade till åtgärder i kommissionsrapporten har gjorts och överlämnats till hälso- och sjukvårdsdirektören.

Regionens arbete med sociala investeringar börjar etableras. Två ansökningar är färdiga för beslut, en tredje är under process. Samtliga ansökningar innebär samverkan och samarbete med kommuner för tidiga insatser. En av satsningarna är nationell och görs tillsammans med SKL och andra kommuner i Sverige.

För att arbeta systematiskt med integrering av barnkonventionen har en handlingsplan upprättats. Ett arbete pågår med att sprida handlingsplanen och skapa rutiner för uppföljning av handlingsplanens aktiviteter. Antalet barnrättsombud i regionen ökar vilket stödjer implementering, spridning och uppföljning av barnkonventionen. Vid delårsrapporteringen kommer handlingsplanens mål redovisas. Utifrån förvaltningarnas och nämndernas tertiärrapporter pågår väldigt få insatser för arbetet med barnkonventionen. I regionen pågår en utveckling av ett samarbete med länets fem kommuner med planering för att förebygga framtida ohälsa hos barn- och ungdomar samt planer för att etablera familjecentraler. För att utveckla ett fungerande och förebyggande arbete krävs uthållighet och långsiktighet där många olika aktörer i samverkan bidrar.

För att folktandvården på ett mer offensivt sätt ska kunna främja såväl den allmänna hälsan som munhälsan och förebygga sjukdom är det viktigt att ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande förhållningssätt integreras i hela vårdkedjan. Folktandvården är delaktig i regionens pågående folkhälsoarbete genom att tandhygienister inom specialisttandvården är engagerade i det regionövergripande folkhälsoarbetet avseende tobaksbruk och kost.

Kultur- och bildningsnämnden stödjer insatsområdet genom att särskilt satsa på målgruppen barn och unga.

Jämställdhet, integration och mångfald är en del av kompetensförsörjningsstrategin.

Kollektivtrafiken bidrar till vidgade arbetsmarknadsregioner, mindre klimatutsläpp och ökad jämlikhet.

Kommissionen för jämlik hälsa föreslår tydligare politisk samverkan och styrning på regional nivå. Patientnämndens presidium har utvecklat en regelbunden samverkan med ordförandena inom vårdförvaltningarna i syfte att utifrån patientnämndens verksamhetsområde (patientsynpunkter) diskutera frågeställningar som påverkar patientinflytande, kvalitet och patientsäkerhet. Målet med samverkan är att patienters och närståendes synpunkter och erfarenheter blir kända för beslutsfattare och kan utgöra information i den politiska beslutsprocessen.

Utveckla ett personcentrerat förhållningssätt i Region Blekinges verksamheter:

Hälso- och sjukvårdsnämnden och tandvårdsnämnden ska genomföra insatser för en mer personcentrerad vård i sina verksamheter.
--

De flesta förvaltningar och verksamheter jobbar med att utveckla personcentrerat förhållningssätt och har kommit olika långt.

Utvecklingscentrum för personcentrerad vård är ansträngd då flera tidigare medarbetare har fått nya uppdrag eller arbetsuppgifter utan att ersättare utsetts. Det finns ett behov av att se över hur arbetet ska organiseras framöver. Efterfrågan på stöd för att utveckla personcentrering i verksamheterna är stor både inom hälso- och sjukvården och regionövergripande verksamheter.

Regionservice ledningsgrupp har fördjupat sig i personcentrerat förhållningssätt och planerar för en bred implementeringsinsats för alla chefer under oktober 2019 och sedan medarbetare.

Hälso- och sjukvården arbetar för att utveckla en personcentrerad vård på många olika sätt. Invånare har involverats i lednings- och utvecklingsarbete genom exempelvis deltagande i workshop om nära vård och dialog med ledningsgruppen. Förberedelser sker för invånare/patientmedverkan i vårdkommitté och cancerrådet. Inom psykiatrin finns en brukarsamordnare anställd som utifrån en fastställd handlingsplan arbetar med olika insatser som bl.a. strävar efter att öka patienters delaktighet.

Region Blekinge ingår sedan hösten 2018, tillsammans med övriga regioner, i ett SKL-drivet projekt för patientkontrakt. Patientkontrakt är en dokumenterad överenskommelse mellan vårdgivare och patient som syftar till bättre delaktighet, samordning, tillgänglighet och samverkan mellan patient och vårdgivare. Blekinge kompetenscentrum arbetar med att hitta sätt att mäta personcentrering via den nationella patientenkäten.

Folktandvården har sedan många år arbetat enligt principen personcentrerad vård genom att diskutera patientens tandstatus och olika behandlingsalternativ. Det är därefter patienten själv som avgör vilken behandling som ska utföras. Under slutet av 2018 (oktober-december) påbörjades en ny undersökningsform där patienterna erbjuds svara på fem frågor i direkt anslutning till sitt besök genom ett SMS-utskick. Det första resultatet redovisades i anslutning till årsbokslut för 2018. Under 2019 kommer denna undersökningsform att kompletteras med en årlig nationell patientenkät som håller på att utarbetas av SKL i samverkan.

I patientnämndens arbete är utgångspunkten patientens berättelse. Patientnämnden vill motverka att patienten blir en passiv part i dialogen. Detta kräver ett utvecklat och personcentrerat arbetssätt som utgår från patientens berättelse och ett etablerat partnerskap. Patientnämnden har även inlett ett samarbete med Blekinge Tekniska Högskola för att studera hur vården kan tillvarata patienternas erfarenhet av bemötande, delaktighet och kommunikation för att öka vårdens kvalitet utifrån ett personcentrerat förhållningssätt, vilket ligger väl i linje med beslutat insatsområde.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är inte helt tillfredsställande på grund av att processer till det förebyggande arbetet har påbörjats men är ännu inte etablerade. Regionbildningen främjar en ökad samverkan av alla aktörer som bidrar till en god och jämlik hälsa. Ökad samverkan inom länet men även de insatser som görs av respektive verksamhet har betydelse för att nå måluppfyllelse. För att nå en tillfredsställande måluppfyllelse krävs en långsiktig planering och en hållbar aktivitetsplan med samverkande parter.

2.3 Inriktningsmål – god tillgänglighet

Indikator	Ingångsvärde (ange mätpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Andel hushåll som har bredbandsanslutning över 100 Mbit/s.	65 % (2017)	-	Senaste mätningen genomfördes i okt 2018 och visade 72,6 %.
Andel som har fått första bedömningen av legitimerad personal i primärvården inom tre dagar.	Saknas ingångsvärde - ny vårdgarantilag	100 %	Målvärdet uppnås ej.

Många mål avseende tillgängligheten till hälso- och sjukvården har högt satta målvärde, vilket gör att förbättringar inte syns bland resultaten. Även om Region Blekinge ligger bättre till än många andra regioner, ibland bäst, så uppnås inte patienternas förväntan och nationella eller regionala målsättningar. Tillgängligheten är en stor utmaning, som kräver mycket arbete. Utbildning och handledning inom produktionsstyrning intensifieras under året.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Utveckla tillgängligheten till Region Blekinges verksamheter:

Samtliga nämnder ska säkerställa god tillgänglighet till sina verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under planperioden 2019–2021 genomföra en resursförstärkning i 1177 Vårdguiden. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under planperioden 2019–2021 utreda förutsättningarna för kvällsöppna vårdcentraler i samtliga kommuner i länet. För en etablering finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska presentera ett underlag för att under 2019 öppna en närakutmottagning i Karlshamn som är öppen dygnet runt. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Verksamheten 1177 Vårdguiden har fått en budgetförstärkning, som nu ska användas till förstärkt verksamhet. En central fråga i arbetet med att förstärka verksamheten är att det behövs en lokal för 1177 Vårdguiden i anslutning till jourcentralen Wämö i Karlskrona. Hittills är frågan inte löst men arbete pågår för att hitta en lösning på lokalfrågan. Tidbokning via 1177 Vårdguiden är inte möjligt att erbjuda eftersom Inera inte har utvecklat den möjligheten. Arbetet pågår med att istället försöka få fram ett verktyg kan styra samtal via rådgivning direkt till rätt bokning lokalt.

Avseende kvällsöppna vårdcentraler så har det, i dialog med chefer inom primärvården, framkommit att det kräver samordning av medarbetare mellan olika vårdcentraler och att frågan måste hanteras via Hälsoval eftersom även de privata vårdgivarna måste delta. Frågan kan således inte hanteras enbart inom hälso- och sjukvårdsområdet nära vård.

Under våren har en arbetsgrupp bestående av deltagare från såväl Blekingesjukhuset som primärvård och psykiatri samt Karlshamns kommun tagit fram ett underlag för en närakutverksamhet. Förvaltningsledningen har utarbetat ett färdigt förslag för start av närakut i Karlshamn under 2019.

Utveckla infrastruktur för god tillgänglighet:

Regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och trafiknämnden ska agera för en utbyggd infrastruktur i Blekinge.

Trafiknämnden ska öka kapaciteten i kollektivtrafiken. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Avseende infrastrukturuområdet är det pågående dialoger med Trafikverket om tidplaner och finansiering för genomförande av satsningar i nationella planen bland annat Sydostlänken och mötesspår i Ronneby. Regionala utvecklingsnämnden har även behandlat en intresseanmälan avseende Elvägspilot Blekinge för E22 och riksväg 15 i Blekinge, ett samarbete mellan Net Port Science Park och Region Blekinge, arbetet fortsätter med stöd från Regionala utvecklingsnämnden. Möjligheten att tidigarelägga järnvägsplanen för Sydostlänken drivs genom nätverket Sydostlänken-intressenterna” som leds av Region Blekinge.

De politiskt uppsatta restidsmålen uppnås inte och Blekingebor har idag ett restidshandikapp jämfört med andra regioner. Det innebär att satsningar i infrastrukturen är nödvändiga för att åtgärda bristerna och därmed bidra till ett attraktivt Blekinge. I den tågstrategi som är under framtagande ligger fokus på att beskriva det behov som finns på infrastruktursatsningar för att minska restidshandikapp framför allt i Öresundstågsregionen för Blekingebor.

För att kunna ta emot fler resenärer krävs ökad kapacitet. För att säkerställa att det finns passagerarkapacitet har åtgärder genomförts för att utöka busskapaciteten i fordonsdimensionerande läge då resandet är som störst, morgon och eftermiddag. Efterfrågan på anropsstyrd linjetrafik ökar också vilket innebär att resurserna för detta tas i anspråk i ökad omfattning.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Bedömning: Inte helt tillfredsställande.

Arbetet med att förstärka 1177 Vårdguiden och därmed skapa en ökad tillgänglighet har ännu ej varit möjligt att genomföra och utredning av förutsättningarna för kvällsöppna vårdcentraler i samtliga kommuner är inte påbörjad.

2.4 Inriktningsmål – ett hållbart näringsliv

Indikator	Ingångsvärde (ange mättdpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Antal nystartade företag per 1000 invånare i åldersgruppen 16–64 år.	8,2 (Utfall 2016)	Ökning	Målvärdet uppnås
Innovationsindex.	72,4 (2017)	76	Målvärdet uppnås

Blekinge ligger oftast under riksgenomsnittet vad avser nyföretagande. Knappt en tredjedel av alla nya företag har enbart kvinnor i ledningen. År 2017 uppgick antalet nya företag per 1000 invånare mellan 16–64 år i Karlskrona till 8,4 vilket kan jämföras med 8,1 företag i Blekinge och 11,1 företag i riket.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Kulturella och kreativa näringar är viktiga ur flera aspekter, det handlar om utveckling av såväl individer, som företag, samhällsstrukturer och platsens attraktivitet. Kulturen har en viktig roll i en hållbar samhällsutveckling, både som egen kraft och i samverkan med andra politikområden, som i detta fall näringspolitik.

Projektet ”Smart produktion i tillverkande och bearbetande företag” har avslutats och stafettpippen har lämnats över till teknikklustret TechTank, där numera även Ronneby Business Center ingår. Arbetet med smart industri fortsätter och industriföretagen kan ta nästa steg i digitaliseringsprocessen. Arbetet med smart specialiseringsstrategi har påbörjats och workshoppar har hållits internt och med Tillväxtforum. Erfarenhetsutbyte sker med övriga regioner i landet.

I samband med att Region Blekinge tog över ansvaret från Länsstyrelsen, beviljades Region Blekinge projektmedel från Tillväxverket, för att stärka samverkan i det regionala servicearbetet. I projektet drivs olika utvecklingsinsatser för strategisk platsutveckling genom gränsöverskridande- och flernivåsamverkan mellan olika aktörer och strategiska områden.

Februari 2019 var projektstart för ”Socialt entreprenörskap och företagande i Blekinges främjandesystem” som syftar till att Blekinges aktörer ska få större kunskap om socialt entreprenörskap och socialt företagande och vara rustade att stärka den här typen av företagande både när det gäller att utveckla befintliga företag som att stödja att idéer blir företag. På sikt ska projektet leda till att antalet företag vilka har en affärsidé som möter samhällsutmaningar med nya idéer och lösningar och höjer kvaliteten på samhällets tjänster till medborgarna ökar. Informationshöjande insatser kommer genomföras och en konkret gemensam yta som projektet är så kallad ”Social Business Board” – där företagsfrämjare och professionella rådgivare stöttar människor som har idéer för att de ska få bästa förutsättningar att lyckas.

I samband med regionbildning övertogs ansvar och arbete med företagsstöd och stöd till kommersiell service. Under årets första månader har budget, riktlinjer, ansökningsblanketter och dylikt satts på plats och ett antal stöd har beviljats:

- Inom företagsstöd har två mikrobidrag, tre konsultcheckar, ett investeringsbidrag och ett mikrostödt naturturism beviljats på totalt 273 304 kronor.
- Inom stöd till kommersiell service har två beslut beviljat medel om totalt 252 634 kronor, ett särskilt driftstöd och ett hemsändningsbidrag.

Utöver ovan har även sex projekt beviljats regionala tillväxtmedel, till ett värde av 5 978 643 kronor, under årets första månader.

Främja innovationer och företagande:

Samtliga nämnder ska främja innovationer inom sitt ansvarsområde.

Kommentar och analys:

Region Blekinge och digitaliseringsenheten utvecklar en väl fungerande och förankrad innovationsprocess som ska stödja innovations- och utvecklingsförmåga. Avseende externt samarbete så genomförs dialoger och arbete tillsammans med både kommunerna, Blekinge Tekniska Högskola samt Blue Science Park.

Det pågår ett arbete med etablering av en digital anslagstavla för mottagande av alla identifierade och uttryckta invånarbehov, nya idéer via omvärldsbevakning, internt identifierade förslag till förbättring från förvaltningsobjekten. Det kan även komma förslag från externa parter; leverantörer, studenter, invånare med flera.

Inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget har sedan tidigare en innovationsstrategi för Blekinge tagits fram. I strategin synliggörs Blekinges utvecklingsområden tillsammans med Blekinges innovations- och företagsfrämjande system.

Förstudie kring så kallade ”smart specialisering” och innovationsråd har skrivits fram under april. Smart specialisering handlar om att satsa på det vi kan bli bäst på. Allt för att stärka vår framtida konkurrenskraft. Arbetet kommer att drivas i nära samarbete med bland andra Blekinges science parks och BTH. Smart specialiseringsstrategi (S3) är en fördjupning av innovationsstrategin och en förutsättning för att i EU:s kommande programperiod att komma i åtnjutande av relevanta fonder och program bland annat Horisont Europa. Region Blekinge har arbetat vidare med ”Innovationsinitiativet”, ett samverkansprojekt med villkorsbrev för flera av innovationsaktörerna. Villkorsbrev är ett test med att förenkla och tydliggöra det regionala uppdraget och ett nytt arbetssätt när det gäller regionala tillväxtmedel.

Region Blekinge har blivit beviljade medel från Tillväxtverket för att driva Exportsamverkan Blekinge 2019. ERUF projekt ”South Sweden going world wide” (nu namnändrat till ”Southern Sweden International”) har startat och drivs tillsammans med Invest in Skåne och Almi Blekinge. Projektet syftar till att öka internationaliseringen av näringslivet, både export och investeringsfrämjande. För att öka Region Blekinges kapacitet inom investeringsfrämjandet har en investeringsrådgivare anställts.

Region Blekinges utvecklingsplan för kulturella och kreativa näringar (KKN) är framtaget i syfte att Blekinge på ett systematiskt sätt bättre ska tillvarata den potential och kapacitet som finns inom KKN och möjligheterna som utveckling medför. Utvecklingsplanen är ett prioriteringsverktyg för att främja kulturella och kreativa näringars utveckling i Blekinge och vänder sig till kultur- och näringspolitisk regional och lokal verksamhet, aktörer inom det företagsfrämjande systemet, akademin, kulturverksamheter samt näringsliv.

Utvecklingsplanen angriper strategiska frågeställningar och avslutas med en aktivitetsplan. Viljeinriktning för 2018–2020 är:

- Skapa förutsättningar för kulturella och kreativa näringar att verka i Blekinge.
- Samverka med andra regioner för kompetensutveckling och forskning inom området.
- Synliggöra kulturella och kreativa näringar och deras betydelse.

Nämnden arbetar systematiskt med att främja de kulturella och kreativa näringarna. Arbetet fortsätter inom ramprojektet för KKN tillsammans med basenheter inom Regional utveckling.

Folkhögskolan utvecklar former för att främja innovationer och företagande genom sitt kursutbud och utbildningar. Exempel på detta är de särskilda kurserna såsom teaterlinje, textillinje och den nya låtskrivarlinjen.

Hjälpmiddelscenter har ett rikt innovationsklimat med stöd från samverkansnämnden. Verksamheten är involverad i ett flertal forskningsprojekt med BTH, Mälardalens Högskola och Vinnova-projekt tillsammans med Blue Science Park.

Verksamheten har också under 2019 implementerat en hjälpmiddelsprocess vilket öppnar för ett mer öppet innovativt klimat gentemot näringsliv, utbildningsaktörer, ideella sektor och för den enskilda medborgaren.

Samverkan med BTH fortgår där Hjälpmiddelscenter varit med sedan start i ett mångårigt forskningsprojekt SMARTMD ”Support Monitoring and Reminder Technology for Mild Dementia”.

Projektet består av två delar, dels att utveckla design på en app så att den blir användarvänlig, lätthanterlig samt individanpassad, dels att i stor skala testa vilka effekter användningen av appen får på livskvaliteten.

Matcha utbildningsutbudet i Blekinge med näringslivets behov av kompetens:

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ska genomföra insatser för att stärka kompetensförsörjningen i Blekinge.

Region Blekinge och Blekinge Tekniska Högskola har från 1 januari 2019 tecknat ett nytt samverkansavtal som omfattar områdena: utbildning på grund och avancerad nivå, forskning och utveckling, uppdragsutbildningar samt innovativa satsningar inom gemensamma intressesfärer. Ett samarbetsråd med växlande ordförandeskap mellan regiondirektör och rektor träffas minst fyra gånger per år. Syftet med samverkan är bland annat utveckling och innovation som leder till förbättrad hälsa, förbättrad vårdkvalitet och ansvarsfullt nyttjande av resurser. Flertal samverkansprojekt är under pågående inom hälso- och sjukvård:

- Ny teknik för äldre – ICT (Information and Communication Technology) för personer med kognitiv svikt och mild demens. Det planeras för en pilotstudie med följande aktörer: BTH, Region Blekinge (Hälso- och sjukvården), Karlskrona kommun, Sigma och Blue Science Park.
- Vård på distans – ICT för personer med kronisk hjärtsvikt. Detta projekt är en pilotstudie med fem patienter tillsammans med hjärtmottagningen, BTH, Karlskrona kommun, CGI, Blue Science Park.
- ”Mobil geriatrik” – mobil närvård i hemmet med kontinuitet och hög kvalitet till personer med omfattande och komplexa behov. Det planeras för ett test av det nya arbetssättet i Karlskrona

kommun med start till hösten 2019. De involverade aktörerna är hemsjukvården och omsorgen, primärvården och berörda specialistteam.

I samarbete med BTH kommer en ny kvalitetssäkrad och evidensbaserad handledningsmodell för sjuksköterskestudenter i verksamhetsförlagda utbildning (VFU) pilot införas under hösten 2019.

Folktandvården samverkar med Hermods avseende utbildning av tandsköterskor enligt nationell utbildningsplan. Samarbetet har pågått sedan 2016.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Bedömning: tillfredsställande i samtliga verksamheterna utom i folktandvården där det råder brist på tandläkare där bedömningen är inte helt tillfredsställande. Inriktningsmålet kommer därför inte att kunna uppfyllas. Dock arbetas det aktivt med att rekrytera och behålla personal, samt att optimera och förändra våra arbetssätt så kompetensen nyttjas med maximal effektivitet på klinikerna.

3 Perspektivet kvalitet och process

Perspektivet kvalitet och process lyfter fram områden som påverkar kvaliteten i de tjänster Region Blekinge levererar. Kvaliteter som invånaren själv kan bedöma, exempelvis tillgänglighet, bemötande och delaktighet innefattas i perspektivet invånare och samhälle. Kvaliteter som är svåra för invånaren själv att bedöma, exempelvis medicinska resultat, omvårdnadsresultat, patientsäkerhet, driftsäkerhet och miljöpåverkan finns under det här perspektivet och benämns som kärnkvalitet. För att leverera god kvalitet behövs ändamålsenliga, resurseffektiva och flexibla processer i verksamheten.

3.1 Inriktningsmål – god kvalitet i Region Blekinges tjänster och samverkansprocesser

Region Blekinge ska erbjuda god kvalitet i all sin verksamhet. Samtliga förvaltningar redovisar i tertialrapporten sitt kvalitetsarbete

Regional utveckling, Blekingetrafiken samt Kultur och bildning redovisar samtliga att de kommer att nå sina kvalitetsmål, Regional utveckling kvalitetssäkrar sitt arbete med hjälp av indikatorer i den Regionala utvecklingsstrategin, Kultur och bildning med hjälp av Regional kulturplan för Blekinge. Blekingetrafiken följer systematiskt upp sin verksamhet för att säkra kollektivtrafiken till kunderna bland annat genom att ställda krav på fordon följs.

En av hälso- och sjukvårdens största utmaningar är att koordinera hälso- och sjukvården så att den blir värdeskapande för patienten i alla delar och bygger på den bästa tillgängliga kunskapen. Processorientering och digitalisering är viktiga redskap för att kunna leverera en sammanhängande och god vård i alla led.

För att leverera god kvalitet redogör Folk tandvården för behovet av välutbildade och nöjda medarbetare, modern ergonomisk utrustning, ändamålsenliga lokaler, tillgång till nya behandlingshjälpmedel, psykosocialt balanserad arbetsmiljö med en rimlig arbetsbelastning. Folk tandvården har sedan länge utvecklad uppföljning av sina resultat samt också fokus på att effektivisera sin verksamhet. Bristen på tandvårdspersonal medför vakanser inom verksamheten och risk för att målen inte uppnås.

Samtliga av regionens verksamheter arbetar med och utvecklar digitala tjänster i olika former. Sammanfattningsvis pågår intensivt arbete inom samtliga förvaltningar utifrån sina uppdrag. Det processinriktade arbetet i regionen ser olika ut i de olika förvaltningarna delvis beroende på olika uppdrag men också på att det inom regionen ännu inte finns en samlad bild av begreppet processorientering.

Resultat för patientsäkerhetsindexet ser osäkert ut men inom hälso- och sjukvård och tandvård pågår ett gediget arbete för att säkra och utveckla kärnkvaliteter. Ett exempel är den nybildade vårdkommittén, med deltagare från hälso- och sjukvård, tandvård och från länets kommuner, som ska stötta processarbete och kunskapsstyrning. Utvecklingen inom Framtiden hälso- och sjukvård ställer också stort krav på samverkan. Generellt kan man inom förvaltningarna se ett ökat fokus på samverkan både internt och externt.

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Andel svarande som svarar positivt på frågor om kontinuitet och koordinering i primärvården.	65,7 % (Kvinnor 64,7 Män: 66,9) (2017)	68 % (Öka med 2 % årligen)	Osäkert om målvärdet uppnås
Patientsäkerhetsindex.	79,2 (Utfall 2017)	80,0	Osäkert om målvärdet uppnås

Målvärdet för indikatorn kontinuitet och koordinering i primärvården mäts i samband med Nationell patientenkät. Indikatorn speglar hur patienten upplever att vården samordnas, såväl internt som externt, hur patienterna upplever personalens förmåga att samarbeta med varandra och i relation till patienten samt hur patienten upplever kontinuiteten.

Resultatet i den senaste Nationella patientenkäten, som redovisades 2018, visade ett medelvärde för Blekinge på 65,7 procent för den offentliga och privata vården, men med ett spann mellan 83,3 och 56,5 procent som svarar positivt på frågan. Det varierande resultatet korrelerar delvis med användning av hyrpersonal. Vårdcentraler med låg måluppfyllelse saknar i större utsträckning fast bemanning av framförallt läkare och sjuksköterskor. Användningen av hyrpersonal har minskat något men flera av de vårdcentraler som hade låga måtvärden är fortfarande till stor del bemannade med inhyrd personal. Det blir därför osäkert om målvärdet med två procent förbättring kan uppnås.

Patientsäkerhetsindexet, som används av hälso- och sjukvården och är sammansatt av sju indikatorer, sviktade något under 2018 med ett resultat som låg på samma nivå som 2017. Under första tertialet har de vårdrelaterade infektionerna minskat något liksom andelen trycksår men ett orosmoln är att antalet överbeläggningar och utlokaliserade patienter ökar. Förvaltningen har satt in olika åtgärder för att stödja patientsäkerheten men bedömning blir i dagsläget, att det är osäkert om målet kommer att nås. Folk tandvården har generellt en god följsamhet till de basala hygienrutiner och klädreglerna och bidrar därmed positivt till att förbättra resultatet.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Etablera ett processororienterat synsätt:

Samtliga nämnder ska genomföra insatser för en omställning till ett processororienterat arbetssätt.

Regionstyrelsen ska leda och samordna Region Blekinges omställning till ett processororienterat arbetssätt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska genomföra insatser för att förbättra cancervården. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Regionstaben leder och samordnar Region Blekinges arbete med processororientering av verksamheten. Under första tertialet har en övergripande plan för processororienteringen inom Region Blekinge tagits fram. En programorganisation har bildats för koordinering och samordning av förvaltningarnas insatser och ansvarar också för att ta fram gemensamma delar som exempelvis metodik och strukturer. Omställningen innebär ett omfattande förändringsarbete av verksamheten när ett processororienterat synsätt ska integreras med nuvarande funktionsorganisation. Det innebär inte bara ett kartläggningsarbete av organisationens processer utan påverkar också synsätt, strukturer, roller, organisation, kompetens, styrning och uppföljning samt värderingar. Planen är att insatser fokuseras till regionsövergripande nivå, i hälso- och sjukvårdsförvaltning, regionservice och regionstab i en första fas och följs därefter av övriga förvaltningar. Genomgång av förvaltningarnas tertialrapporter visar på att det finns många olika tolkningar i förvaltningarna av vad processororienterat arbetssätt innebär och erfarenhet och vana av att arbeta med processer skiftar mycket i organisationen. Den i tertial två inplanerade nuläges- och behovsanalys som genomförs i form av en processmognadsmätning av Region Blekinge är därför ett viktigt nästa steg i programmet för att få en mer detaljerad bild av målsättning och vidare genomförande.

I hälso- och sjukvårdsförvaltningen har arbete med akutprocesserna initierats. Den nya vårdkommittén har haft sina två första möten under våren. Syftet är framförallt att främja kunskapsstyrning och processororienterat arbetssätt över organisationsgränser för invånarens och patientens bästa. Regionservice har sina processer kartlagda och har under första tertialet fokuserat på vidare förbättringsarbete. Regionservice har också påbörjat arbetet med kunddialoger som stöd för att utveckla arbetssätt och processer. Dialoger sker på strategisk, taktisk och operativ nivå. Samverkansnämnden har fortsatt med arbetet som startades 2017 med att processbeskriva verksamheten. Fokus under första tertial har berört ärendehantering som hanteras av hjälpmedelskonsulentgruppen. Arbetet kommer att fortsätta vidare på fler områden som inköp, logistik och teknikeruppdraget. Förvaltningen för regional utveckling, kultur och bildning har under våren inlett två processarbeten för att uppdatera befintlig projektprocess samt berednings- och ärendeprocess för regionala tillväxtmedel.

Avseende insatser för att förbättra cancervården är en plan under arbete för att implementera och utarbeta regionala riktlinjer enligt det nationella vårdprogrammet för cancerrehabilitering. Rehabiliteringen är en viktig del av cancerprocesserna där bedömningar och insatser behöver göras under hela sjukdomsförloppet. Utvärdering pågår av E-Min vårdplan inom kolorektal- och prostata teamet under april 2019 inför eventuellt breddinförande i andra cancerprocesser under hösten. Analys och förbättringsarbeten pågår vidare i de standardiserade vårdförloppen (SVF) för cancer. Patientrepresentation har nu tillförts cancerrådet för att kunna ta del av erfarenheter och kunskap från ett patientperspektiv.

Omsätta inriktningsbesluten i Framtidens hälso- och sjukvård

Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt tandvårdsnämnden ska omsätta inriktningsbesluten i verksamheten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska inrätta mobila team som når kroniskt sjuka patienter i hela Blekinge. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska säkerställa att det finns rehabiliteringskoordinatorer i verksamheten. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Inriktningsbesluten i Framtidens hälso- och sjukvård omfattar flera områden som redovisas nedan

Ny teknik

Ny teknik beskrivs också under rubriken ”Utveckla digital kompetens”.

Distansmonitorering inom thorax för hjärtsviktpatienterna påbörjas till hösten med målsättning att svårt sjuka patienter ska kunna må bra och känna sig trygga hemma.

Lokaler

Avseende framtidens vårdbyggnader har projektledare utsetts, och projektorganisation håller på att etableras. En styrgrupp för framtidens vårdlokaler startades under 2018 och har representanter från vård, tandvård, fastighet, digitalisering, ekonomi med mera vilket säkerställer en bred förankring och kännedom om projektet. Ett antal workshops har hållits i syfte att identifiera och fastställa de vårdflöden som de nya blocken ska innehålla.

Kvalitetsdriven utveckling

Vårdkommittén, en gemensam ledningsgrupp där kommuner, tandvård, hjälpmedel och viktiga funktioner för kunskapsstyrning är representerade, har etablerats och har beslutat om vilka processer som ska prioriteras.

Omställning till Nära vård

I omställningsarbetet mot nära vård har det arrangerats en workshop med deltagare från såväl kommuner och region samt invånarrepresentanter, för att skapa en gemensam grund för det framtida arbetet. Dialoger om nära vård planeras att ske på arbetsplatsträffar och i invånardialoger för att kunna optimera beskrivningen av den gemensamma målbilden.

Inom området nära vård har ett förslag till genomförande av Närakut i Karlshamn tagits fram.

Prevention och egenvård

Planer för etablering av tarmcancerscreening, organiserad prostatacancer-testning och HPV-vaccination av pojkar har tagits fram. Aktiviteter för vissa patientgrupper kopplat till levnadsvanemottagningen i preventivt syfte.

Folktandvården arbetar sedan många år förebyggande för att främja folkhälsan och är delaktig i regionens pågående folkhälsoarbete genom engagemang i det regionövergripande folkhälsoarbetet avseende tobaksbruk och kost. Patienterna kallas regelbundet för en hälsoundersökning av munhålan och i samband med det besöket informeras patienterna om sambandet mellan kost och karies och vid behov ges information och instruktion i munhygien samt tobaksinformation. Ett digitalt hjälpmedel, appen ”Rocka munnen” har utvecklats för att motivera barnen att borsta tänderna och kommunikationsenheten har under våren marknadsfört appen.

Specialister i den nära vården

Verksamheten förbereder för att kunna skicka bilder av hudförändringar för bedömning i stället för att skicka patienten till hudmottagningen.

Samverkan i den Nära vården

I Olofström och Ronneby satsar ungdomsmottagningen på att förbättra samverkan med kommunal verksamhet och skolor.

Koncentration av vård – intern struktur, extern struktur samt profilområden

Ett aktivt och nära samarbete inom Södra sjukvårdsregionen pågår, där Region Blekinge erbjuder vård (t ex inom övre gastrokirurgi, ryggkirurgi, ingrepp inom thoraxkliniken) för att utjämna väntetider i sjukvårdsregionen och också stärka den specialiserade vården. Samarbete har också initierats avseende den luftburna verksamheten i syfte att Blekinges förmåga ska utgöra basen för hela sjukvårdsregionen.

Samverkan

Arbete pågår för att tillsammans med kommunerna utveckla ledningssystemet för ledningssamverkan vård och omsorg ,LSVO, och hur det på ett funktionellt sätt kan fasas in i Region Blekinges övriga ledningsstrukturer.

Utbildningsinsatser avseende lagen om samverkan (LOS) och samordnad individuell plan (SIP) har genomförts tillsammans med kommunerna i Blekinge.

Planering pågår för en mer lokal inriktning på fortsatta utvecklings- och utbildningsinsatser, med syftet att få en tydligare koppling till lokalt identifierade förbättringsområden och till behovet av att utveckla den lokala samverkan med kommunerna i linje med utvecklingen av den nära vården.

Inrätta mobila team som når kroniskt sjuka patienter i hela Blekinge

Arbete pågår för att testa och införa distansmonitorering och digitala verktyg för mobila arbetssätt kopplat till verksamhetsutveckling för att gå från re-aktivt till proaktivt arbetssätt.

Ett arbete pågår för att utveckla mobila arbetssätt kopplat till utveckling av mobil närvård. Personer med omfattande och komplexa behov ska kunna erbjudas vård och omsorg i hemmet med kontinuitet och hög kvalitet. Målet är att de involverade aktörerna, hemsjukvården och omsorgen, primärvården och berörda specialistteam och specialistkliniker, samarbetar sömlöst och tillämpar ett proaktivt, teambaserat och mobilt arbetssätt för att planera och utföra den vård och omsorg som behövs. Det planeras för ett test av det nya arbetssättet i Karlskrona kommun med start till hösten 2019.

Säkerställa att det finns rehabiliteringskoordinatorer i verksamheten

För närvarande finns det 24 rehabiliteringskoordinatorer fördelade över samtliga vårdcentraler samt vuxenpsykiatri, thorax-, ortoped-, medicin- och rehabiliteringsavdelningar. Deras kompetens säkerställs genom introduktion, metodstöd, mentorskap, nätverk och webbutbildningar i rehabiliteringskoordinering och försäkringsmedicin.

Minska antalet vårdskador:

Hälso- och sjukvårdsnämnden och tandvårdsnämnden ska minska antalet vårdskador.

Kvalitet och patientsäkerhet går hand i hand. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och tandvårdsförvaltningen har en gemensam vårdkommitté som på ett systematiskt sätt ska styra och prioritera processarbete samt stödja den lokala kunskapsstyrningen. Genom en regelbunden uppföljning och visualisering av kvalitetsparametrar och resultat kan åtgärder snabbt sättas in på rätt ställe.

Tydliga patientprocesser som bygger på riktlinjer, vårdprogram och beslutade rutiner stödjer patientsäkerheten och minskar risken för vårdskador. Vårdskador uppstår oftast när vårdprogram och rutiner inte följs.

Folktandvården har vårdprogram med riktlinjer och anvisningar för att minska risker och misstag i vården. Antalet vårdskador är idag få men Folktandvården bedömer att pågående förbättringar och återkommande riskbedömningar ska bidra till att antalet avvikelser och vårdskador ska minska under året.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen planerar också för en lednings- och uppföljningsstruktur för patientsäkerhetsarbetet med målsättningen att denna ska finnas på plats under 2020. Genom aktiv monitorering och uppföljning av vårdskador förväntas en minskning av antal vårdskador.

För att nå framgång behövs ett strukturerat systematiskt förbättringsarbete på alla nivåer och kunskap om systematiskt förbättringsarbete i hela organisationen oavsett utvecklingsområde. Förbättringskunskap ingår som en modul i den nya Ledarakademin och ambitionen är att fler ledare än enbart chefer ska få möjligheten att delta.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Utifrån redovisningen är bedömningen en tillfredställande måluppfyllelse

3.2 Inriktningsmål – en digitaliserad verksamhet

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Antal e-tjänster som erbjuds i 1177 Vårdguiden.	41 (okt 2018)	47	Målvärdet uppnås
Andel invånare som använder e-tjänsterna i 1177 Vårdguiden.	36 % (okt 2018)	50 % (öka med 15 %)	Osäkert om målvärdet uppnås

För indikatorn ”Antal e-tjänster som erbjuds i 1177 Vårdguiden” gäller enbart summering av befintliga e-hälsotjänster som erbjuds till invånarna inom hälso- och sjukvård och tandvård. Följande e-hälsotjänster är inräknande: Webbtidbok, 1177 Vårdguidens e-tjänster, digital vårdcentral och övriga nationella e-tjänster.

Under perioden har en arbetsgrupp arbetat intensivt med att planera genomförandet av eHälsolyftet 2019. Syftet med eHälsolyftet 2019 är att förbättra utvecklingen och användningen av 1177 Vårdguidens e-tjänster och övriga nationella e-tjänster som Inera erbjuder, samt att öka kunskapen om e-tjänsterna och förbättra processerna för dess användning.

Inera genomför en översyn för att kvalitetssäkra sin statistiktjänst för webbtidboken. På grund av detta går det inte att få fram tillförlitliga siffror för första tertialet. I takt med att fler typer av tider blir möjliga att boka för invånarna så ökar också användningen. Webbtidboken håller på att införas inom hela primärvården. I dagsläget erbjuds arton olika typer av tider varav elva är nybokningsbara. Antal ärenden till 1177 Vårdguidens e-tjänster ökar kontinuerligt i takt med att utbudet ökar. Folk tandvården erbjuder idag inga e-tjänster via 1177 Vårdguiden men har sedan något år tillbaka ett väl fungerande system för påminnelser via sms.

Regionservice gör en översyn av plattformar för digitala möten. Uppgraderade plattformar ökar möjligheterna att erbjuda invånarna digitala möten.

Hjälpmiddelscenter har under 2018 påbörjat ett projekt att förnya och utveckla den externa hemsidan samt informationen på 1177.se. Här kommer det också att erbjudas ett antal e-tjänster under hösten 2019.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Utveckla digitala tjänster anpassade till befolkningens behov:

Samtliga nämnder ska skapa förutsättningar för systematisk verksamhetsutveckling där digitalisering är en integrerad del.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska förbereda för införandet av ett nytt vårdinformationsstöd. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och tandvårdsnämnden ska genomföra ett e-hälsolyft i sina verksamheter.

Regionstyrelsen ska leda och samordna Region Blekinges insatser för ett e-hälsolyft.

Inom eHälsolyftet har dialog förts med Hälso- och sjukvårdsledningen och övriga ledningsgrupper för att förbättra rutiner och arbetssätt kopplat till administrationen för 1177 Vårdguidens e-tjänster, i syfte att öka utbud och användning.

Upphandling av framtidens vårdinformationsstöd, FVIS, är slutförd tillsammans med övriga SUSSA-regioner. För att anpassa det nya vårdinformationsstödet som ska tas i bruk om några år kommer det att behövas mycket resurser både från hälso- och sjukvården och regionservice. En gemensam styrgrupp har etablerats av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Digitaliseringsenheten.

Den digitala vårdcentralen ska erbjuda videosamtal med distriktssköterska eller läkare direkt i mobilen eller surfplattan. Just nu pågår ett test med ett begränsat antal bokningsbara tider men tjänsten kommer successivt att utökas till att omfatta fler tider. Information om den digitala tjänsten har publicerats på externwebben och på sociala medier.

Folk tandvården har länge legat i framkant när det gäller digital dokumentation inkluderat röntgen. Folk tandvårdens mål är att digitalisera flera tjänster och processer, men tidplanen har fått justeras på grund av journalleverantörer, 1177.se och regionens egna It-resurser.

Digitalisering är en förutsättning för en kundanpassad kollektivtrafik och Blekingetrafiken arbetar ständigt för att förbättra de digitala systemen. Realtidsskyltar, med information om när bussarna kommer har satts upp på mer frekvent nyttjade hållplatser och wifi har förbättrats för bussar i linjetrafik. Ett nytt biljett- och betalssystem utvecklas tillsammans med Skånetrafiken och Östgötatrafiken och en app lanserades i mars 2019. Utvecklingen fortsätter mot ett fullskaligt kundsystem.

I förvaltningarna Regional utveckling och Kultur och bildning hanteras från 2019 alla nya projektmedels-ärenden till Tillväxtverket digitalt.

Hjälpmedelprocessen kräver övergripande samordning och förändringsledning när regionen och kommunerna tar in nya medicintekniska hjälpmedel. Hjälpmedelscenter har skapat en process för detta. I maj 2019 erbjuds GPS larm som hjälpmedel. Hjälpmedelscenter håller också på att införa en e-tjänst riktad till förskrivare på regionens externa hemsida. Verksamheten arbetar också med digitalt stöd på förrådet i form av mobila digitala plocklistor.

På Blekinge folkhögskolan pågår utvecklingsarbete för att öka användningen av digitala läromedel.

Etablera en regiongemensam utvecklings- och innovationsstrategi:

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ska gemensamt ta fram en digitaliseringsstrategi för Blekinge inom ramen för projektet ”Digitala Blekinge”.

Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ska under planperioden 2019-2021 presentera ett underlag för inrättandet av ett innovationsråd.

Arbetet med digitaliseringsstrategin sker genom Digitaliseringsenheten och projektet Digitala Blekinge där man tagit fram en projektplan samt tillsatt styrgrupp. Viktigt har varit att koppla digitaliseringsstrategin till den regionala utvecklingsstrategin för att få kraft ut i hela regionen. Projektarbetet fortsätter enligt plan och rapporteras kontinuerligt inom projektet både till Tillväxtverket samt Regional utveckling.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Utifrån redovisningen ovan bedöms måluppfyllelsen som tillfredställande.

4 Perspektivet kompetens

Perspektivet kompetens omfattar målsättningar för att Region Blekinge ska ha den kompetens som behövs för att bedriva verksamheten. Det handlar dels om att kunna attrahera rätt medarbetare, dels om att kunna behålla och utveckla den kompetens som organisationen redan har. Ett viktigt led i detta är att stärka arbetsgivarvarumärket. Perspektivet omfattar också målsättningar för utveckling av kompetens i Blekinge för att kunna matcha näringslivets behov av kompetens med den arbetskraft som finns tillgänglig.

4.1 Inriktningsmål – ett engagerat medarbetarskap

Inom ramen för detta inriktningsmål arbetar nämnderna utifrån aktiviteter som är kopplade både till insatsområdena, HME- och arbetsmiljöindex och till sina specifika indikatorer. Det handlar bland annat om ledarskapsutveckling, förebygga ohälsa och stöd till chefer. Även utvecklingsarbete för mer effektiva arbetssätt är i fokus. Exempel för hälso- och sjukvården är den nya styrmodellen som förväntas stärka möjligheterna för chefer att skapa samsyn kring förändrade arbetssätt och därmed också chefens förmåga till bidrag för ökat engagemang och motivation bland medarbetarna. För de nämnder vars verksamhet tidigare ingick i kommunalförbundet Region Blekinge har årets första månader handlat mycket om att komma in i den nya organisationen och att säkerställa att medarbetarna har en god arbetsmiljö.

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
HME-index.	78,2 % (2017)	78,5 %	Osäkert om målvärdet uppnås
Arbetsmiljöindex.	68,2 % (2017)	68,5 %	Målvärdet uppnås

HME mäter styrning, ledarskap och motivation hos organisationens medarbetare. Hälso- och sjukvården är en ny och sammanslagen organisation av tre förvaltningar sedan 1 januari 2019. Nämnden har flera omfattande aktiviteter inom områdena som påverkar HME. Bedömningen är dock att resultatet inte kommer att vara helt tillfredsställande eftersom det är många aktiviteter/projekt där de flesta är i utvecklingsfas och inte i implementeringsfas så därför är det svårt att bedöma effekterna i år. Även övriga nämnder har aktiviteter som förväntas påverka positivt men effekter av omorganisationen påverkar/fördröjer i vissa fall genomförandet av aktiviteterna.

Sammantaget ger det en prognos att det är osäkert om målvärdet uppnås för Hållbart Medarbetar Engagemang - HME.

Inom arbetsmiljöområdet har arbetet kommit ett steg längre då verktyg och arbetssätt för att stärka detta område är initierade och på väg att implementeras. Sammantaget ger det en prognos att målvärdet uppnås för arbetsmiljöindex.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Utveckla kompetens inom processororientering:

Samtliga nämnder ska öka kompetensen i processororienterat arbetssätt i sina verksamheter, så att målen under perspektivet kvalitet och process nås.

Regionstyrelsen ska leda och följa upp utvecklingen kring processororienterat arbetssätt.

Nämnderna har arbetat med kompetens för processororientering utifrån sina förutsättningar och pågående arbeten i avvaktan på det regiongemensamma arbetet.

Regionstyrelsen leder det övergripande arbetet med att skapa en processororienterad organisation. Under första tertialet har en övergripande plan för processororienteringen inom Region Blekinge tagits fram. En programorganisation är under bildande för vidare koordinering och samordning av arbetet med förvaltningarna. Arbetet med att ta fram roller, mandat och ansvarsfördelning i en processororienterad organisation är planerat att genomföras till hösten.

Regionstaben har tagit fram förslag till en lärande- och utvecklingsstrategi för Region Blekinge. Denna ska fungera som utgångspunkt och ramverk för hur regionen arbetar med kompetensutveckling. Baserat på strategin revideras regionens ledarskapsutvecklingar. Under första tertialet lanserades den nya utbildningen för nya chefer i Region Blekinge, där processororientering ska ingå. Dock har workshopen i processororientering inte kunnat utformas än, då det ännu inte finns en modell för processororientering i Region Blekinge som den kan baseras på. Det finns också ett hinder i form av att interna utbildare saknas. I samband med att regionens arbete med processororientering framskrider, kan en utbildningsinsats utformas och utbildarkompetens utvecklas. Ett arbete pågår också med att införa gemensamma chefskompetenser i regionen. De utgår ifrån områdena personcentrering, värdegrund och mål- och processororientering och är tänkta att användas i bedömning och utveckling av cheferna, bl.a. som en del av medarbetarsamtalet. Genom att använda kompetenserna kan utvecklingsbehov identifieras och individuella utvecklingsplaner utformas för att stärka kompetensen i processororientering.

Utveckla kompetens i personcentrerat förhållningssätt:

Hälso- och sjukvårdsnämnden och tandvårdsnämnden ska öka kompetensen i personcentrerat förhållningssätt i sina verksamheter, så att målen under perspektivet invånare och samhälle nås.

Regionstaben har tagit fram förslag till en lärande- och utvecklingsstrategi för Region Blekinge. Denna ska fungera som utgångspunkt och ramverk för hur regionen arbetar med kompetensutveckling. Baserat på strategin revideras regionens ledarskapsutvecklingar för organisationens chefer. Under första tertialet lanserades den nya utbildningen för nya chefer i Region Blekinge, där personcentrerat förhållningssätt ingår. Det är också ett nytt område i ST-läkarnas kurs i kommunikation, inom ramen för ledarskapsdelen i ST-läkarnas utbildning. Ett arbete pågår också med att införa gemensamma chefskompetenser i regionen. De utgår ifrån områdena personcentrering, värdegrund och mål- och processororientering och är tänkta att

användas i bedömning och utveckling av cheferna, bl.a. som en del av medarbetarsamtalet. Genom att använda kompetenserna kan utvecklingsbehov identifieras och individuella utvecklingsplaner utformas för att stärka kompetensen i personcentrerat förhållningssätt.

Arbetet med att etablera lärande- och utvecklingsstrategin och revidera ledarskapsutbildningarna avseende personcentrerat förhållningssätt går enligt plan.

Utveckla digital kompetens:

Samtliga nämnder ska öka den digitala kompetensen i sina verksamheter, så att målen under perspektivet kvalitet och process nås.

Regionstaben arbetar för att öka den digitala kompetensen inom personalområdet genom att införa ett it-stöd för kompetensarbetet, Kompetenskompassen. Den första delen av systemet, Kurskatalogen, är införd. I denna hanteras all kursadministration för de regiongemensamma utbildningar som genomförs. Under första tertiet 2019 har arbetet fortsatt med att införa nästa del av systemstödet, där Kompetenskompassen ska börja användas för att genomföra och dokumentera medarbetarsamtalen. Ett antal pilotavdelningar kommer att börja testa och utvärdera funktionen, därefter kopplas övriga verksamheter på. I Kompetenskompassen finns också möjlighet att skapa och distribuera e-lärande. Ett identifierat problem är att det finns ett stort behov av att ta fram ett antal e-utbildningar, och också att få en struktur och organisation på plats för att kunna hantera regionens behov av e-lärande. Arbetet har därför påbörjats med att söka medel inom ramen för TLO-KL som ska användas till att skapa en struktur för e-lärande samt ta fram ett antal prioriterade utbildningar.

Regionstaben har också påbörjat ett arbete med att identifiera behovet av kompetensutveckling för att kunna använda teknik för distansmöten på ett effektivt sätt samt att använda de möjligheter som finns i de digitala verktyg som redan finns i organisationen.

Digitaliseringsenheten håller på att ta fram ett koncept, digitala utvecklingsronder (DUR) för hur man ska öka den digitala kompetensen hos Region Blekinges medarbetare. DUR är en direkt uppföljning på de IT-ronder som pågår inom vårdverksamheten där all teknik ses över på plats. Digitala utvecklingsronder är en utbildning och guidning i hur man använder samt navigerar i de olika it-stöden. Konceptet ska på sikt gälla för all personal inom region Blekinge.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

I arbetet med att stödja organisationen Region Blekinge har en ny lärande- och utvecklingsstrategi tagits fram och en revidering av ledarskapsutbildningarna görs. Att införa processorientering i ledarskapsutbildningarna har dock fördröjts något, men planering pågår. Arbetet med att ta fram en hälso- och arbetsmiljöpolicy fortskrider enligt plan. Till policyn kommer att kopplas en handlingsplan, och med stöd av policy och plan kommer hälso- och arbetsmiljöarbetet i regionen att kunna utvecklas ytterligare. Arbetet med att etablera en struktur för chefskommunikation går enligt plan. Processen med att ta fram ett nytt samverkansavtal har haft en något längre uppstartssträcka än planerat, men är nu igång. En reviderad värdegrund för den nya organisationen är framtagen, likaså förslag till en reviderad personalpolicy. Värdegrund och personalpolicy är två av de viktigaste styrdokumenterna inom området ett engagerat medarbetarskap då de beskriver hur Region Blekinge ska vara som arbetsgivare, samt hur vi är mot varandra internt i organisationen och gentemot dem vi finns till för. Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen inte är helt tillfredsställande. Motiveringen är

att många aktiviteter är påbörjade eller planerade i det långsiktiga arbetet och förväntas ge effekt, dock inte tillräckligt under året.

4.2 Inriktningsmål – säkrad kompetensförsörjning nu och i framtiden

Inom ramen för detta inriktningsmål arbetar nämnderna utifrån aktiviteter som är kopplade både till insatsområdena, indikatorerna nedan och till sina specifika indikatorer. Det handlar om arbetet med att ta fram kompetensförsörjningsplaner på ett systematiskt sätt och att planera för och genomföra aktiviteter som stärker kompetensförsörjningen. Exempel på detta är stöd till cheferna i att ta fram kompetensförsörjningsplaner för sina verksamheter, stärka den verksamhetsförlagda utbildningen för sjuksköterskor, arbete för att utvidga åtagandet för läkarutbildning i Lund, rekryteringar, utvecklingsinsatser för chefer och medarbetare, marknadsföring etc. Insatser för att bli oberoende av inhyrda läkare och sjuksköterskor fortsätter. Handlingsplanen har i vissa delar varit framgångsrik men det är fortsatt svårt att rekrytera läkare inom främst primärvården och kvinnohälsovården. Arbete pågår för att etablera struktur för genomförande av Kompetensförsörjningsstrategi Blekinge. Samverkansstruktur och handlingsplan är på plats.

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Andel medarbetare som svarar att de kan rekommendera andra att söka sig till deras arbetsplats.	88,9 % (2017)	89,0 %	Osäkert om målvärdet uppnås
Andel arbetsgivare som anger att de inte upplevt någon arbetskraftsbrist vid rekryteringar under de senaste sex månaderna.	67,4 % privata arbetsgivare (2017) 26,2 % offentliga arbetsgivare (2017)	Ökande	Målvärdet uppnås ej

Mätning av första indikatorn görs under hösten i samband med HME-enkäten. Faktorer som påverkar resultatet är bland annat arbetsmiljöförbättringar, kompetensutvecklingsinsatser, ledarskapet och påverkansmöjligheter i det dagliga arbetet. Aktiviteter pågår på olika sätt inom nämndernas verksamheter som syftar till förbättringar men det är osäkert om de får tillräcklig effekt för att målvärdet ska kunna uppnås.

Regionala utvecklingsnämndens bedömning är att det inte finns några tecken på förbättring av förmågan att hitta arbetskraft för Blekinges arbetsgivare.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Säkra kompetensförsörjningen för Region Blekinge som arbetsgivare:

Samtliga nämnder ska ta fram kompetensförsörjningsplaner för sitt ansvarsområde.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska genomföra insatser för att stärka tillgången till kompetens. För insatserna finns särskilda medel avsatta i budgeten.

Inom nästan alla nämnder pågår arbete med att ta fram/ompröva kompetensförsörjningsplaner på verksamhetsnivå. I ett längre perspektiv kommer it-stödet Kompetenskompassen att bli ett stöd för chefer på alla nivåer och medarbetare genom bättre överblick av kompetensbehov och aktiviteter för kompetensutveckling.

En fördelning av särskilda medel för kompetensutveckling 2019 har gjorts till hälso- och sjukvården med fokus på utbildningsanställningar för sjuksköterskors prioriterade specialistutbildningar och för läkares specialistutbildningar. Medlen kan även användas för annan kompetensutveckling utifrån de kompetensbehov som finns och enligt den modell för lärande som finns beskriven i förslaget till lärande- och utvecklingsstrategi.

Samverka för att möta kompetensbehovet i Blekinge:

Regionala utvecklingsnämnden ska genomföra intentionerna i kompetensförsörjningsstrategin för Blekinge.

Regionala utvecklingsnämnden ska under planperioden 2019-2021 påbörja en utredning i samverkan med länets kommuner med syfte att inrätta en lärarutbildning i länet.

Regionstyrelsen ska under planperioden 2019-2021 utreda förutsättningarna för att inrätta ett vård- och omsorgscollege i länet.

Arbetet med att etablera struktur för Kompetensförsörjningsstrategins genomförande har gått enligt plan. Mötesstruktur och handlingsplan finns nu på plats. Enligt senaste prognosen nås samtliga mål i kompetensförsörjningsstrategin.

Utredning kring uppdraget att inrätta en lärarutbildning i länet är startad. Förslag på handlingsplan är under framtagande.

Under 2017 - 2018 genomfördes ett arbete för att identifiera vad införandet av ett vård- och omsorgscollege i Blekinge skulle innebära och förutsättningarna för det. Bl.a. genomfördes ett kunskapsseminarium med politiker och tjänstepersoner från regionen och kommunerna, där representanter från vård- och omsorgscollege både nationellt och från Kronoberg beskrev vård- och omsorgscollege och dess mål, syfte och upplägg. För att inrätta ett vård- och omsorgscollege krävs att Region Blekinge och tre kommuner beslutar att vara delaktiga i detta. I dagsläget har inte tre kommuner i Blekinge fattat ett sådant beslut, detta är nödvändigt innan arbetet kan fortsätta.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen inte är helt tillfredsställande. Motiveringen är att många aktiviteter är planerade/påbörjade i det långsiktiga arbetet och förväntas ge effekt, dock inte tillräckligt under året.

5 Perspektivet miljö och hållbarhet

I perspektivet miljö och hållbarhet anges målsättningar för hur Region Blekinge ska bidra till en utveckling som skapar hållbara livsmiljöer i länet. För att kunna leva väl och behålla en god hälsa finns behov av en miljö med ren luft, rent vatten och andra livsuppehållande naturresurser samt ett socialt hållbart samhälle där människors lika värde står i centrum.

Region Blekinge är en viktig samhällsaktör och har stora möjligheter att bidra till en hållbar utveckling både genom att skapa förutsättningar för ett systematiskt miljö- och hållbarhetsarbete inom Region Blekinge som genom att ta hänsyn till miljö- och hållbarhetsfrågor vid beslut som påverkar hela Blekinge, verka för god hälsa i befolkningen, erbjuda möjligheter till kollektivtrafik och genom att arbeta för mångfald, jämställdhet, miljö och social sammanhållning genom kultur och utbildning med mera.

5.1 Inriktningsmål – En hållbar verksamhet

För att kunna arbeta för en hållbar utveckling behöver verksamheten veta hur den påverkar miljön samt ta fram rutiner och arbetssätt för hur den ska arbeta för att minska verksamhetens miljöpåverkan och bidra till en hållbar utveckling.

Under 2019 är Region Blekinges övergripande mål inom miljö- och hållbarhetsarbetet att skapa struktur för verksamhetens miljöarbete, identifiera verksamhetens betydande miljöaspekter, säkerställa att rutiner finns för verksamhetens betydande miljöaspekter samt på att minska verksamhetens klimatpåverkan från transporter, energianvändning samt användning av anestesigaser.

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Antal ton CO ₂ -ekvivalenter som Region Blekinge släpper ut per år.	2848 ton CO ₂ -ekv (dec 2017)	2563 ton (Minska med 10 % utifrån 2017 års värde)	Målvärdet uppnås

Verksamhetens klimatpåverkan från transporter, anestesigaser och energianvändning uppgick 2017 till 2 848 ton CO₂.

För att minska verksamhetens klimatpåverkan från **transporter** har verksamheten i början av 2019 beslutat om en ny policy och tillhörande riktlinjer för tjänsteresor och möten. Policyn innehåller en reseprioriteringsstrategi som anger att medarbetarna i första hand ska använda digitala möten och om det inte passar försöka gå eller cykla, resa kollektivt eller använda fossilfria poolbilar och verksamhetsbilar. Policyn anger att resor med fossila drivmedel ska klimatkompenseras varför en rutin klimatkompensation av flygresor togs fram för att börja gälla från 20190701.

För att minska verksamhetens klimatpåverkan från användning av **anestesigaser** installerades i december 2018 en lustgasdestruktionsanläggning, vilken hanterar utsläpp av lustgas från förlossningskliniken. Under

våren 2019 installeras ytterligare lustgasdestruktionsanläggning kopplat till specialisttandvårdens verksamhet. Dessa lustgasdestruktionsanläggningar beräknas minska utsläppen av lustgas med upp till 95%.

Energianvändningen består dels av användning av el och dels av användning av fjärrvärme. Den el som används i verksamheten är från förnyelsebara källor och bidrar därmed inte till negativ klimatpåverkan. Den värme som används kommer främst från fjärrvärmeverk, där bränslet till största delen är förnyelsebart. Verksamheten har relativt hög energianvändning per kvadratmeter jämfört med liknande verksamheter varför det övergripande målet kopplat till energianvändning är att minska energianvändningen genom energieffektiviseringar.

Uppföljning

System för att följa upp klimatpåverkan från såväl transporter, användning av anestesigaser och energianvändning har tidigare gjorts årsvis varför ett arbete pågår för att skapa bättre uppföljningsmöjligheter så att uppföljning månadsvis kan ges.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Arbeta systematiskt med miljö- och hållbarhetsförbättringar:

Samtliga nämnder ska utveckla ett systematiskt arbetssätt utifrån miljöledningsstandarden ISO14001:2015.

För att verksamheten ska anses arbeta systematiskt med miljö- och hållbarhetsförbättringar behöver verksamheten:

1. Känna till hur verksamheten påverkas av lagar och andra krav inom miljöområdet.
2. Veta hur verksamheten påverkar miljön och vad den kan göra åt det.
3. Ha rutiner för att styra verksamhetens betydande miljöaspekter
4. Ha system för att följa upp verksamhetens betydande miljöaspekter

I linje med detta har de olika förvaltningarna bland annat genomfört följande åtgärder/aktiviteter under årets första fyra månader:

- Revidering av Region Blekinges miljö- och hållbarhetsplan har påbörjats. (Regionstaben)
- Ett nytt system för att identifiera vilka lagar och andra krav som verksamheten berörs av har införskaffats. Arbete med att anpassa informationen till respektive förvaltning pågår.
- Utveckling av metod för att identifiera hur verksamheter påverkar miljön genomförs tillsammans med verksamheter från Nära vård, folktandvården och Regionstaben. Målet är att samtliga verksamheter ska erbjudas stöd i att identifiera verksamhetens bidrag till en hållbar utveckling under hösten 2019.
- Gemensamma rutiner för avfallshantering är under utveckling. (Regionstaben och Regionservice)
- Policy och riktlinjer för tjänsteresor och möten har antagits under våren.
- Regionstaben arbetar med att utveckla metoder och verktyg för kontinuerlig uppföljning av utvalda nyckeltal då förvaltningen i dagsläget saknar uppföljning av exempelvis klimatpåverkan.

- Hjälpmedelscenter utvecklar sitt miljöledningssystem och siktar på att kunna genomföra en internrevision under 2019.
- Regionservice arbetar med att utveckla arbetet med egenkontroll.
- Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar för att öka förvaltningens kompetens inom området genom att rekrytera en verksamhetsstrateg som kommer arbeta med miljöfrågor som del av tjänsten.
- Blekinge Folkhögskola arbetar med att implementera miljöpolicy och miljöstrategi för verksamheten.
- Kultur och bildningsnämnden, Blekingetrafiken samt nämnden för Regional utveckling har som mål att under 2019 sätta sig in i vad ett systematiskt miljöarbete innebär för verksamheten.
- Folktandvården och primärvårdsverksamheten fortsätter arbete enligt sina certifierade miljöledningssystem.

För att målet om ett systematiskt miljöarbete ska nås behöver ansvar och roller inom verksamheten förtydligas samt såväl gemensamma som förvaltningsspecifika rutiner för miljöarbetet behöver utvecklas. Flera verksamheter efterfrågar mer stöd för att nå målet på ett systematiskt miljöarbete.

Ta hänsyn till hållbarhet i beslut och utvecklingsinsatser:

Samtliga nämnder ska införa rutiner för att säkerställa att hållbarhetshänsyn tas i relevanta beslut och utvecklingsinsatser.

En plan för hur arbetet med att ta fram regiongemensamma rutiner för hur hänsyn till hållbarhet tas i relevanta beslut och riktlinjer är under utarbetande. Hjälpmedelscenter arbetar med att ställa hållbarhetskrav vid upphandlingar av hjälpmedel. Upphandlingsavdelningen arbetar med att ställa och följa upp miljökrav vid upphandling.

Regional utveckling har rutiner för hur hållbarhetsaspekter integreras i projekt som beviljas regionala tillväxtmedel.

Minska verksamhetens miljöbelastning:

Samtliga nämnder ska genomföra Region Blekinges miljö- och hållbarhetsplan.

Regionstyrelsen ska revidera miljö- och hållbarhetsplanen för Region Blekinge.

Samtliga nämnder ska arbeta för att minska verksamhetens miljöbelastning genom att genomföra åtgärder enligt Region Blekinges miljö- och hållbarhetsplan.

Region Blekinges miljö- och hållbarhetsplan anger flertalet områden inom vilka verksamheterna kan arbeta för att minska sin miljöpåverkan. Nedan följer några av de aktiviteter som verksamheten genomfört under första tertialen 2019.

- Regionstaben arbetar för att minska verksamhetens klimatpåverkan från tjänsteresor.
- Hjälpmedelscenter arbetar för att öka andelen ersättande artiklar som erbjuds istället för nyinköp.
- Hjälpmedelscenter arbetar för att öka andelen rekonditionerade icke individmärkta hjälpmedel.

- Hjälpmedelcenter arbetar för att minska andelen utskrifter.
- Regionservice arbetar för att minska klimatpåverkan från tjänsteresor genom att verka för fler bussresor.
- Regionservice arbetar för minskad klimatpåverkan från godstransporter genom att arbeta för samtransporter.
- Avdelningen Informatik har egna elcyklar för kortare transporter.
- Regionservice arbetar för att minska miljöpåverkan från energianvändning genom att anställa en energiingenjör samt verka för att öka investeringar i energieffektivisering.
- Regionservice utvecklar arbetet med kemikaliereregister.
- Regionservice implementerar nytt avtal och nya rutiner för avfallshantering.
- Kultur och bildningsnämnden arbetar för att, med hjälp av digitala möjligheter, minska transportbehovet.
- Folktandvården arbetar för att minska klimatpåverkan från tjänsteresor.
- Folktandvården arbetar för att öka följsamheten till de basala hygien och klädreglerna.
- Folktandvården arbetar för att minska utsläppen av lustgas genom att införa en lustgasreningsanläggning kopplat till specialisttandvården samt genom att planera för inköp av mobila lustgasdestruktionsanläggningar.
- Folktandvården arbetar för att minska miljöpåverkan från belöningsleksaker.
- Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar för att minska klimatpåverkan från tjänsteresor.
- Blekingetrafiken arbetar för förnybara drivmedel i all linjelagd kollektivtrafik på land.
- Blekingetrafiken arbetar med ny teknik för att minimera buller och utsläpp i stadsmiljö.
- Blekingetrafiken arbetar med att byta till fordon som uppfyller kraven i Euro 6, vilket innebär mindre buller och lägre utsläpp.
- Patientnämnden arbetar för att digitalisera verksamheten.
- Regional Utveckling samordnar arbetet med Glokala Sverige vilket innebär att såväl Region Blekinge samt länets kommuner kommer erbjudas utbildning om Agenda 2030 under hösten 2019.
- Regional Utveckling arbetar för att integrera klimat- och miljöperspektiv som ingångsvärde i arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi.
- Regional utveckling arbetar för att minska klimatpåverkan från eget resande.
- Blekinge folkhögskolan strävar efter hög andel KRAV-märkta livsmedel i skolans restaurang.
- Blekinge folkhögskolan strävar efter att följa Blekinge läns Bildningsförbunds guide och checklista för hållbara events.
- Blekinge folkhögskola arbetar för en hållbar utveckling och regional tillväxt genom de kurser och utbildningslinjer som verksamheten erbjuder.
- Under 2019 har en mötes- och resepolicy samt riktlinjer för tjänsteresor och möten antagits. Dessa framhäver behovet av att minska flygresorna och försöka använda sig av distansmöten och kollektivtrafik när så är möjligt. Under maj 2019 kommer ett förslag för klimatkompensation av flygresor att presenteras för politiken med mål om införande 1 juli 2019.
- Regionstaben ser över ett system för att lättare följa upp klimatpåverkan från tjänsteresor.

Regionstyrelsen ska under 2019 revidera miljö- och hållbarhetsplanen för Region Blekinge.

Regionstyrelsen har gett serviceutskottet i uppdrag att ta fram förslag på reviderad miljö- och hållbarhetsplan. Arbetet med att revidera miljö- och hållbarhetsplanen följer planeringen och en reviderad miljö och hållbarhetsplan skickas på remiss till samtliga förvaltningar under maj månad.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Den samlade bedömningen är att verksamheten kommer att nå det övergripande målet men att insatser behövs för att:

- Underlätta klimatsmart resande.
- Underlätta införande av ett systematiskt miljöarbete.
- Följa upp relevanta indikatorer på verksamhetsnivå.

6 Perspektivet ekonomi

Ekonomiperspektivet omfattar målsättningar för att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och långsiktig ekonomisk hållbarhet.

6.1 Inriktningsmål – ekonomi med god kostnadskontroll

Fullmäktiges beslutade budget innebär krav att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramar som tilldelats. En god kostnadskontroll är nödvändig för att Region Blekinge ska kunna följa beslutade budgetramar. En god kostnadskontroll innebär bland annat att förhindra att tillfälliga intäkter genererar kostnader som inte kan påverkas på kort sikt.

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Kostnadsutveckling	Ej relevant	Lika eller lägre kostnadsutveckling än i gällande budget.	Målvärdet uppnås ej
Nettokostnadsutveckling	Ej relevant	Lika eller lägre netto-kostnadsutveckling än i gällande budget.	Målvärdet uppnås ej

Den 1 januari 2019 slogs de båda organisationerna kommunalförbundet Region Blekinge och Landstinget Blekinge samman. Detta innebär att jämförelserna mellan åren 2018 och 2019 måste justeras för att bli jämförbara. För att skapa relevant jämförelse av nettokostnads- och kostnadsutvecklingen så har intäkter och kostnader för den övertagna verksamheten från kommunalförbundet exkluderats. Efter denna justering uppgår kostnadsutvecklingen i gällande budget till 1,6 procent och motsvarande siffra för nettokostnadsutvecklingen är 3,2 procent. Den prognostiserade kostnadsutvecklingen för helåret 2019 uppgår till 3,4 procent vilket överstiger kostnadsutvecklingen i den gällande budgeten. Den prognostiserade nettokostnadsutvecklingen för helåret 2019 uppgår till 3,8 procent vilket överstiger målvärdet med 0,6 procentenheter. Kostnaderna i den övertagna verksamheten bedöms överstiga budget men detta kompenseras av motsvarande ökning av intäkter. Detta beror bland annat på tillköp av tilläggstrafik och uppdragstrafik (skolskjutsar) där avtal slutits under senare delen av 2018 men ej tagits med i ramen enligt rådande instruktioner.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Följa budget i samtliga verksamheter:

Samtliga nämnder ska bedriva en verksamhet med ekonomi i balans.

Prognosen för 2019 års resultat visar ett överskott på 1,8 miljoner kronor vilket är 57,5 miljoner kronor lägre än budget. Fyra av tio nämnder prognostiserar ett sämre resultat än budget. Resterande nämnder prognostiserar ett resultat som är bättre än eller samma som budget. Hälso- och sjukvårdsnämnden står för den största negativa avvikelsen (-181,9 miljoner kronor) och finansförvaltningen för den största positiva avvikelsen (+128,4 miljoner kronor).

Kostnadskontroll:

Samtliga nämnder ska vidta åtgärder för att stärka kostnadskontrollen.

Regionstyrelsen ska presentera ett underlag för samordningsvinster och minskade kostnader för administration i samtliga nämnder och deras förvaltningar, till följd av regionbildning och organisationsförändring.

Samtliga nämnder arbetar med att stärka kostnadskontrollen. Kostnaderna och kostnadsutvecklingen följs upp och analyseras löpande.

Arbetet med att presentera ett underlag för samordningsvinster och minskade kostnader för administrationen har påbörjats och kommer vara slutfört vid utgången av 2019.

Intäktskontroll:

Samtliga nämnder ska säkerställa att förväntade intäkter erhålls.

Det finns både automatiserade flöden och manuella flöden för fakturering. Det utförs löpande kontroller i samtliga flöden för att säkerställa att förväntade intäkter erhålls. Intäkterna följs upp och analyseras löpande. Det finns inga indikationer på att förväntade intäkter inte har erhållits.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Baserat på helårsprognosen kommer målvärdena för indikatorerna inte kunna hållas. Utöver detta är prognostiserat resultat 57,6 miljoner kronor sämre än budget. Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är att den är otillfredsställande.

6.2 Inriktningsmål – långsiktig ekonomisk planering

En långsiktig ekonomisk planering gör det möjligt för Region Blekinge att möta framtidens utmaningar och eventuella konjunkturedgångar. Viktiga delar i den långsiktiga planeringen är bland annat att säkerställa att den beslutade investeringsplanen följs och att likvida medel och pensionsplaceringar förvaltas på ett effektivt och säkert sätt.

Indikator	Ingångsvärde (ange mättidpunkt)	Målvärde 2019	Prognos 2019
Andel påbörjade och avslutade investeringar.	Utfall 2018	90 % av investeringsbudgeten, max budgeterad nivå.	Målvärdet uppnås ej
Avkastning på Region Blekinges pensionsplaceringar.	2013-12-31	Real avkastning på 3 % i genomsnitt under en femårsperiod.	Målvärdet uppnås

Den prognostiserade investeringstakten för 2019 uppgår till 86 procent vilket understiger målvärdet med fyra procentenheter. Anledning till att målvärdet inte bedöms kunna uppnås är låg investeringstakt för medicinteknik (59 procent av budget) och övriga inventarier (39 procent av budget). Detta förklaras främst av fördröjningar och resursbrist bland annat till följd av att det finns flera överklaganden som drar ut på tiden och tar resurser från upphandlingsenheten. Investeringarna i fastigheter och övriga inventarier bedöms överstiga målvärdet.

Under perioden 1 januari 2014 – 30 april 2019 har pensionsportföljen avkastat 32,1 procent och avkastningskravet under samma period är 23 procent. Regionens pensionsplaceringar under 2019 hade per april 2019 en avkastning på 8,2 procent jämfört med avkastningskravet på 1,6 procent.

Insatsområden/uppdrag som bedöms viktiga för att nå en god måluppfyllnad

Följa planerad investeringstakt:

Samtliga nämnder ska säkerställa att den beslutade investeringsplanen följs.

Den prognostiserade investeringstakten för 2019 uppgår till 86 procent vilket understiger målvärdet med fyra procentenheter.

Uppföljningsrutiner för investeringsplanen kommer under året att utvecklas men är inte påbörjat under första tertialet. En kartläggning av investeringsprocessen är gjord och kommer under året göras tillgänglig på intranätet.

Utveckla långsiktighet i förvaltningen av kapital:

Regionstyrelsen ska säkerställa att likvida medel och pensionsplaceringar förvaltas på ett effektivt och säkert sätt.

Kapitalplaceringspolicyn följs och uppdateras vid behov, senaste revidering genomfördes hösten 2018. De mål som anges i kapitalplaceringspolicyn följs.

Ekonomienheten behöver utveckla ekonomiuppföljningen ytterligare genom att ta fram relevanta nyckeltal. Arbetet är inte påbörjat men ska vara genomfört vid årets slut.

Samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse

Inriktningsmålet för långsiktig ekonomisk planering bedöms inte bli helt tillfredsställande uppfyllt. Anledningen till detta är främst att den planerade investeringstakten inte kommer att uppnås fullt ut.

7 Verksamhetsuppföljning

7.1 Verksamhetsstatistik

Redovisning av vårdproduktionen för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kommer i delårsbokslutet efter augusti att redovisas i de tre hälso- och sjukvårdsområdena, i tertialrapporten redovisas produktionen enligt den tidigare organisationen med tre förvaltningar. Antalet läkarbesök på Blekingesjukhuset har ökat med 3,3 procent jämfört med samma period under 2018. Det är framförallt kvinnokliniken och kirurgkliniken som har ett ökat antal besök, men även thoraxcentrum och ortopedkliniken har ökat antal läkarbesök under årets första fyra månader. Inom psykiatrin har antalet besök ökat med 4 procent och antalet vård dagar med 7,2 procent, ökningen ligger främst på PIVA, 45 procent och avd 28, 12 procent. Primärvården har oförändrat antal läkarbesök och antalet besök till sjuksköterska är tillbaka på samma nivå som 2017 efter en minskning med 4 procent 2018.

Antalet listade barn och unga vuxna i Folktandvården har under första tertialen ökat med ca 1 100 patienter, andelen patienter som valt folktandvården är oförändrad det vill säga 91 procent. Antal undersökta barn- och unga vuxna patienter har minskat jämfört med samma period föregående år, det beror till stor del på att samtliga behandlare påbörjade arbetet med att kontrollera riskbedömningar och planerade revisionsbesök bland de patienter som har låg risk. Detta arbete ledde till att revisionen förlängdes i 10–20 procent av patienterna och frigjorde på så vis tid för debiterbar vuxentid. Antalet akutbehandlade vuxna fortsätter att sjunka. Efter första tertialet finns en tendens som tyder på något högre kostnad för Region Blekinges tandvårdsstöd jämfört med 2018. För tandvård till personer med stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning har fler berättigade tillkommit och därmed stiger kostnaden, gruppen börjar alltmer fungera efter avsedd intention. Ny tandvårdstaxa 2019-01-15 med avgiftshöjning medför ökade kostnader för munhalsbedömningar och utförd vård till privata vårdgivare som ersätts från Region Blekinges tandvårdsstöd.

Patientnämnderna har från och med 2019 en ny gemensam nationell kategorisering av ärenden. Kategorierna har tagits fram i samarbete med Inspektionen för vård och omsorg för att möjliggöra en jämförelse och gemensam analys. Antalet ärenden har ökat från 109 till 137 första tertialen jämfört med föregående år, det beror sannolikt eller till viss del på att registrering sker mer likvärdigt med övriga landet. Fördelningen mellan könen ser ut som tidigare år med en högre andel kvinnor än män.

Produktion Serviceförvaltningen	2017-04	2018-04	2019-04
Måltid			
Antal dygnsportioner/arbetade timmar*	3,0	2,8	2,8
Total kostnad/dygnsportion	203	233	240
Matsvinn gram per portion. Redovisas på delår och helår.	192,16	153,70	143,90
Antal betalande i regionservice tre caféer	15 460	15 121	15 187

Produktion Serviceförvaltningen	2017-04	2018-04	2019-04
Material			
Orderrad i materialdepån/arbetad timme*	15,2	13,9	13,8
Omsättningshastighet materiallager	11,3	10,4	11,8
Andel e-fakturor	71%	71%	73%
Lokaler			
Egna lokaler, bruttoarea (kvm), totalt	271 097 ^a	269 554 ^a	269 554
Egna lokaler exkl p-hus (uppvärmd yta)	256 930 ^a	258 539 ^a	258 539
Inhyrda lokaler, bruttoarea (kvm)	15 261 ^a	15 575 ^a	19 156
Antal städade kvm/arbetad timme*	273,99	267,03	277,25
Kostnad per städad kvm i kr	0,96	0,97	1,00
Antal gjorda städkontroller	78	27	85
Andel godkända städsinspektioner	41%	51%	88%
Miljö			
Andel miljöfordon	-	98,15%	97,70%
Andel ekologisk mat i verksamheten	47,3%	48,7%	51,3%

Tabell 1. Serviceförvaltningens produktionsstatistik.

Produktiviteten för kök och restaurang Karlskrona minskat med 3 procent jämfört med 2018, vilket beror på att antalet dygnsportioner minskat mer än den utförda arbetstiden. I Karlshamn har dock produktiviteten ökat med 11 procent sedan samma period 2018. Enligt tabellen nedan har antalet dygnsportioner minskat i Karlskrona med 5 procent och ökat med 6 procent i Karlshamn jämfört med samma period föregående år. Livsmedelskostnad per dygnsportion exklusive varubeställningar visar att livsmedelskostnaderna sjunker med 4 procent i Karlskrona men ökar med 1 procent i Karlshamn jämfört med april 2018. Andelen ekologiska livsmedel har ökat med 8 procent respektive 9 procent i Karlskrona och Karlshamn. Ökningen av inhyrda lokaler med 3 581 kvm beror helt på regionbildningen, de nya verksamheterna som tidigare tillhörde kommunalförbundet Region Blekinge har hela sin verksamhet i inhyrda lokaler. I ett antal byggnader finns skador som kan eller har orsakat byggrelaterad ohälsa hos den verksamhet och dess medarbetare som nyttjar lokalerna. Fastighet lägger mycket resurser på att åtgärda och utreda dessa och tyvärr ökar denna typ av skador stadigt i fastighetsbeståndet. Den byggrelaterade ohälsan har sannolikt sin grund i att budget för planerat underhåll har minskat genom åren. Det ger tyvärr resultatet att regionens byggnader inte kan underhållas i den takt som krävs. Ytterligare en konsekvens är att antalet akutinsatser ökar samt ökning av mediakostnad som t.ex. elenergi för att hålla ventilationen igång i en högre frekvens.

Antalet resor i kollektivtrafiken det första tertialet uppgår till 3,2 miljoner vilket är en ökning med 1 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

8 Uppföljning medarbetare

8.1 Statistik för perioden 1 januari – 31 mars 2019

Utförd arbetstid (inklusive arbetad tid jour och beredskap, övertid, mertid och timanställningar)

Uppgifterna bygger på uttag från personalsystemet Heroma vilket innebär att inhyrd personal är exkluderat. Den utförda arbetstiden har ökat med 151,1 årsarbetare jämfört med samma period förra året (1 årsarbetare = 1760 timmar på helår). Ökningen beror på att det har blivit fler antal anställda än föregående år. Ökning av antal anställda beror på regionbildningen eftersom kommunalförbundet Region Blekinge är exkluderade i den utförda arbetstiden år 2018, men är inkluderade år 2019. Att exkludera medarbetares utförda arbetstid år 2019 från delar som tidigare ingick i kommunalförbundet Region Blekinge är inte genomförbart eftersom medarbetare från kommunalförbundet Region Blekinge finns inom olika delar av organisationen. En annan orsak till ökningen är ökning av övertidsuttaget och timavlönade. Uppdelat per förvaltning ser förändringen av den utförda arbetstiden i årsarbetare ut som följer:

Inom **hälso- och sjukvårdsförvaltningen** har arbetstiden ökat med 40,9 årsarbetare. Ökningen har skett inom grupperna ledningsarbete med 11,4 årsarbetare, medicinska sekreterare med 9,7 årsarbetare och köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete med 10,8 årsarbetare. Ökningen inom ledningsarbete och för medicinska sekreterare beror på att vakanser har tillsatts under 2019. Övrig ökning beror på omorganisation av köksverksamhet som flyttats från dåvarande Landstingsservice till hälso- och sjukvården.

Inom **regionsservice** har den utförda arbetstiden minskat med 41,9 årsarbetare. En minskning med 13,4 årsarbetare har skett i gruppen handläggare- och administratörsarbete och teknikerarbete med 8,4 årsarbetare, köks, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete med 15,8 årsarbetare. Städverksamheten har minskat bland annat på grund av genomgång och anpassning av städområdena. Minskningen av köksverksamheten beror på omorganisation genom flytt från dåvarande Landstingsservice till hälso- och sjukvården. För handläggare- och administratörsarbete och teknikerarbetet beror minskningen på omorganisation.

För förvaltningarna **Blekingetrafiken** och **regional utveckling, kultur och bildning** finns ingen jämförande statistik för 2018 eftersom dessa tillkom i samband med regionbildningen 1 januari 2019.

Tandvårdsförvaltningens utförda arbetstid har ökat med 11,1 årsarbetare. Det är främst allmäntandläkarna som står för ökning till följd av lyckade rekryteringar. Förvaltningen har gjort ändringar i kodningar som innebär att ledningsarbete har minskat och handläggare- och administratörsarbete har ökat.

Den utförda arbetstiden inom **regionstaben** och förvaltning **regiongemensamt** har ökat med 30,0 årsarbetare. Ökningen beror på omorganisation, främst på tillkomst av digitaliseringsenheten. Då den nya organisationen trädde i kraft den 1 januari 2019 så är inte statistiken jämförbar mellan perioderna. Det finns dock inget i statistiken som avviker på ett sätt att det bör kommenteras särskilt.

Övertid

Övertidsuttaget har ökat med totalt 5,3 årsarbetare och det är sjuksköterskor och undersköterskor som står för denna ökning.

Mertid

Mertidsuttaget har öka med 0,8 årsarbetare och det är ingen större förändring i jämförelse med föregående år.

Timavlönade

Timavlönade har ökat med 8,2 årsarbetare och ökningen har skett i personalgrupperna specialistläkare 1,3 årsarbetare, sjuksköterska 3,3 årsarbetare och sjukhustekniker/labpersonal med 1,4 årsarbetare.

Frånvarotid per frånvarohuvudgrupp

Den totala frånvarotiden har minskat med totalt 7,3 årsarbetare. Den största minskningen beror på sjukfrånvaro med 13,9 årsarbetare.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Den totala sjukfrånvaron i procent av ordinarie arbetstid är 6,2 procent vilket är en minskning med 0,4 procent jämfört med föregående år.

Antal anställda (tillsvidare- och visstidsanställda)

Region Blekinge har totalt 5 109 anställda 2019-03-31. Det är en ökning med 129 jämfört med 2018. De tillsvidareanställda har ökat med 135 medan de visstidsanställda har minskat med 6. Det är personalgruppen handläggare- och administratörsarbete som står för den största ökningen med 80 medarbetare. Ökningen beror på regionbildningen som skedde vid årsskiftet.

Extern personalrörlighet i procent (exklusive pensionsavgångar) Den externa personalrörligheten i procent är 1,4 vilket är en minskning med 0,2 i jämförelse med samma period föregående år.

8.2 Inhyrd personal

Utförd arbetstid i årsarbetare inhyrd personal perioden jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Personalgrupp	Förvaltning	2018	2019	Förändring
Läkare	Offentlig Primärvård	31,5	36,8	5,3
	Blekingesjukhuset	14,0	11,6	-2,4
	Psykiatri och Rehabilitering	8,6	6,1	-2,5
	Total	54,1	54,5	0,4
Sjuksköterska	Offentlig Primärvård	4,5	1,7	-2,8
	Blekingesjukhuset	5,4	5,4	0,0
	Total	9,9	7,1	-2,8
Totalt		64,0	61,7	-2,3

Regionstaben stödjer hälso- och sjukvårdsförvaltningen i arbetet med oberoende av inhyrd personal. Under första tertialet har fokus legat på att utveckla uppföljningen i syfte att enklare och snabbare kunna ta fram aktuellt underlag. Detta för att underlätta styrning och ledning av arbetet med att bli oberoende av inhyrd personal. Det gemensamma nationella projektet för att bli oberoende av inhyrd personal avslutades den sista december 2018. Den nationella projektgruppen skriver nu en slutrapport om projektet som beräknas vara klar

till sommaren. Projektet kommer dock att få en fortsättning med fortsatt nationell samordning och erfarenhetsutbyte som Region Blekinge deltar i.

Antal hyrpersonal i årsarbetare sjönk totalt sett inom hälso- och sjukvården. Hyrläkare anlätades i högre grad inom primärvården där utmaningen med hyrläkare är störst. Här satsas det på utbildningsvårdcentraler för att på sikt öka oberoendet av hyrläkare. Inom specialistvården slutade ett antal tillsvidareanställda läkare inom kvinnohälsovård sommaren 2018, vilket påverkat beroendet av hyrläkare. Psykiatrien har länge jobbat systematiskt med oberoende av hyrpersonal och minskar nu ytterligare sitt beroende. Sjuksköterskor hyrs in av Blekingesjukhuset där det framför allt har varit inom kirurgi och thorax-vårdavdelningar. Primärvården har kraftigt minskat hyrsköterskeuppgiften.

8.3 Arbetsmiljö och hälsa

Det pågår ett kontinuerligt systematiskt arbetsmiljöarbete inom nämndernas verksamheter. Alltmer insatser läggs på att förebygga och att planera för att undvika ohälsa på arbetsplatserna. I detta arbete är Regionhälsan ett stöd. Detta avspeglas bland annat i lägre sjukfrånvaro. Arbetsmiljön upplevs som ansträngd främst inom hälso- och sjukvården och tandvården. Det beror främst på vakanta tjänster och hög arbetsbelastning. Inom Regionservice har det varit en ökad arbetsbelastning på grund av nya system och migreringar samt omställning i systemen för regionbildningen och omorganisationer. Ingen linjenivå har returnerat någon/några arbetsmiljöuppgifter.

8.4 Kompetensförsörjning

Det är fortsatt svårt att rekrytera främst specialistläkare, sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor, tandläkare och viss kompetens inom fastighetsområdet. Till stor del beror svårigheterna på en nationell brist på kompetenser men i vissa fall har löneanspråken varit för höga och därmed har kandidater tackat nej. Inom hälso- och sjukvården pågår ett samarbete med lärosäten och andra regioner inom kompetensförsörjningsområdet. Från Blekinge Tekniska Högskola, BTH rekryteras årligen 60-70 sjuksköterskor. Hälso- och sjukvården jobbar intensivt och systematiskt med att stärka praktiksamordningen och studenterna upplever att den verksamhetsförlagda praktiken fungerar bra enligt genomförda enkätundersökningar.

9 Ekonomisk uppföljning

Region Blekinge redovisar ett positivt resultat på 3,4 miljoner kronor per 2019-04-30. Resultatet är 14,9 miljoner kronor lägre än budget men 55,2 miljoner kronor bättre än motsvarande period föregående år. Resultatavvikelsen är positiv för tre av tio förvaltningar, regiongemensamt, Blekingetrafiken och finansförvaltningen.

Prognosen för helåret visar ett överskott på 1,8 miljoner kronor vilket understiger budgeten med 57,6 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet bygger på de prognoser som lämnats av förvaltningar och nämnder, samt känd utveckling av skatte- och statsbidragsintäkter. Fyra förvaltningar/nämnder prognostiserar ett underskott. Hälso- och sjukvården prognostiserar -181,9 miljoner kronor, tandvården -8,0 miljoner kronor, regionservice -1,5 miljoner kronor och regional utveckling, kultur och bildning -0,4 miljoner kronor sämre än budget. Övriga förvaltningar och nämnder prognostiserar överskott eller nollresultat jämfört med budget.

Det prognostiserade balanskravsresultatet för 2019 uppgår till -18,2 miljoner kronor. Det finns inga underskott kvar att återställa vilket innebär att även det totala balanskravsresultatet uppgår till -18,2 miljoner kronor.

Mnkr	
Balanskravsutredning	Prognos
Årets resultat	1,8
Avgår; samtliga realisationsvinster	0,0
Tillägg; orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-20,0
Avgår; återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-18,2
Synnerliga skäl	0,0
Årets balanskravsresultat	-18,2
Balanskravsunderskott från tidigare år	0,0
SUMMA	-18,2
Balanskravsresultat att återställa	-18,2

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader, det vill säga verksamhetens intäkter, kostnader och avskrivningar, exklusive den övertagna verksamheten ökade med 4,8 procent. Prognosen för nettokostnadsutvecklingen är 3,8 procent. Kostnadsutvecklingen, det vill säga verksamhetens kostnader och avskrivningar, exklusive den övertagna verksamheten ökade med 3,5 procent jämfört med samma period föregående år. Prognosen för kostnadsutvecklingen är 3,4 procent. Både kostnads- och nettokostnadsutvecklingen avviker negativt från budgeterade målvärden.

9.1 Uppföljning intäkter och kostnader

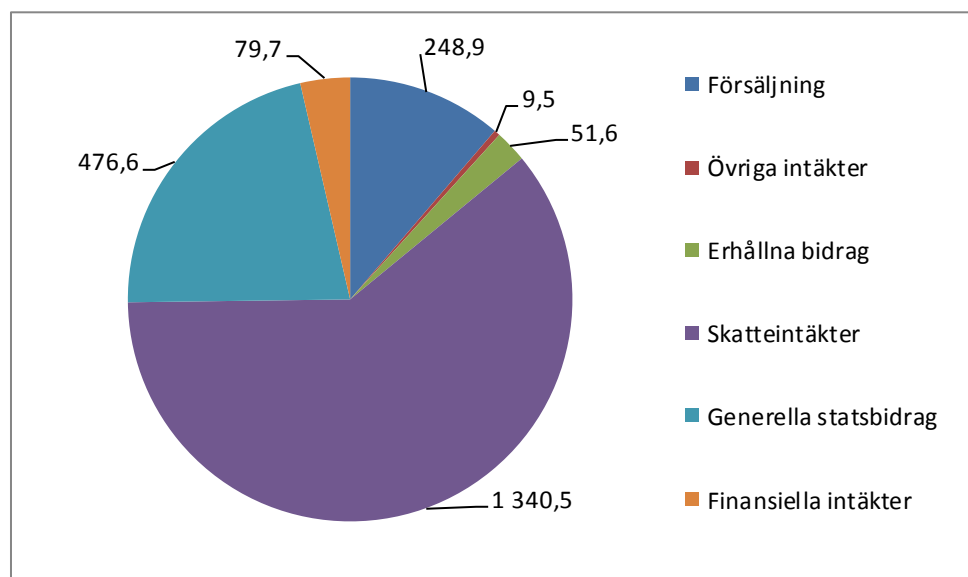
Verksamhetens intäkter och kostnader fördelas enligt nedanstående tabeller och diagram. Alla jämförelser med föregående år präglas av att de verksamheter som övertogs från kommunalförbundet Region Blekinge den 1 januari 2019 är med i 2019 års belopp men inte i beloppen för motsvarande period 2018.

De totala intäkterna per april 2019 uppgick till 2 206,8 miljoner kronor, en ökning med 267,3 miljoner kronor (13,8 procent) jämfört med samma period 2018. En stor del av förklaring till detta är verksamhetsintäkter och skatteväxlingseffekter som härrör från den övertagna verksamheten.

De totala kostnaderna per april 2019 uppgick till 2 203,4 miljoner kronor, en ökning med 212,0 miljoner kronor (10,6 procent) jämfört med samma period 2018. Ökningen förklaras till stor del av kostnader från den övertagna verksamheten.

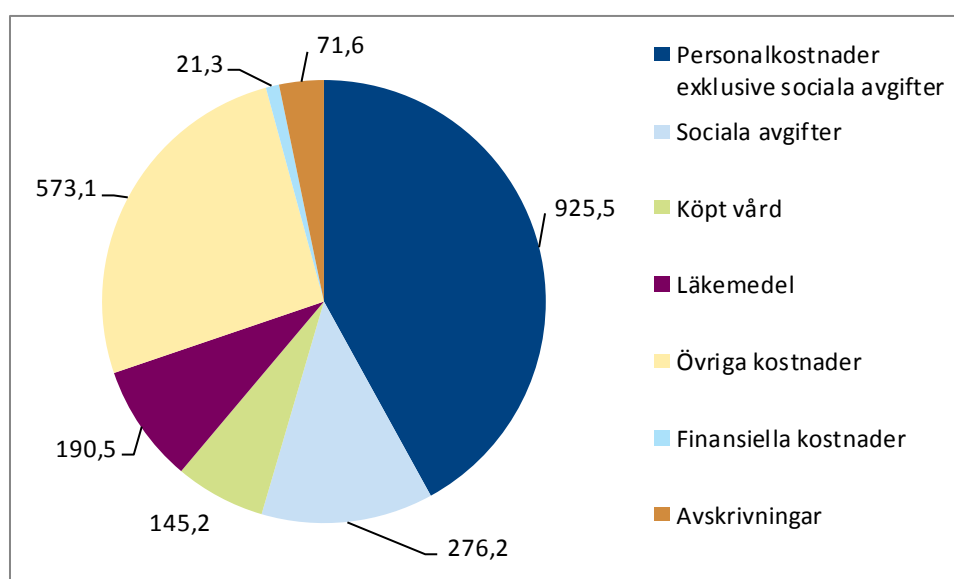
Intäkter

<i>Mnkr</i>	Utfall 2019-04-30	Budget 2019-04-30	Utfall 2018-04-30
Försäljning	248,9	232,5	180,8
Övriga intäkter	9,5	22,4	2,7
Erhållna bidrag	51,6	83,3	54,6
Skatteintäkter	1 340,5	1 348,2	1 210,3
Generella statsbidrag	476,6	470,9	456,9
Finansiella intäkter	79,7	16,3	34,3
Summa intäkter	2 206,8	2 173,5	1 939,5

Kostnader

<i>Mnkr</i>	Utfall 2019-04-30	Budget 2019-04-30	Utfall 2018-04-30
Personalkostnader exklusive sociala avgifter	925,5	872,0	885,9
Sociala avgifter	276,2	263,6	262,3
varav inhyrd personal	44,0	18,1	42,1
Köpt vård	145,2	192,3	149,1
varav köpt högspecialiserad vård	89,5	147,8	99,2
Läkemedel	190,5	192,9	173,6
Övriga kostnader	573,1	530,0	437,9
Finansiella kostnader	21,3	22,7	14,8
Avskrivningar	71,6	78,7	67,8
Summa kostnader	2 203,4	2 152,2	1 991,4

9.1.1 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter (försäljning, övriga intäkter och erhållna bidrag) uppgick till 310 miljoner kronor, varav 86,8 miljoner kronor avsåg verksamheterna som överförts från kommunalförbundet Region Blekinge. Intäkterna exklusive verksamheterna från kommunalförbundet Region Blekinge uppgick till 223,2 miljoner kronor, en minskning med 14,9 miljoner kronor (6,3 procent) jämfört med motsvarande period föregående år. De minskade intäkterna beror till stor del på lägre bokförda intäkter för specialdestinerade statsbidrag. De specialdestinerade statsbidragen bokförs och periodiseras den månad som statsbidraget utbetalas vilket innebär att utfallet i denna del kan variera relativt kraftigt beroende på när utbetalningen sker. Region Blekinges andel av sjukskrivningsmiljarden (10,6 miljoner kronor) var bokförd i sin helhet per april 2018 till skillnad mot 2019 då den intäktsförs med en tolfedel varje månad. Statsbidraget för förlossningsvård och kvinnors hälsa bokfördes i april 2018 jämfört med i maj 2019.

9.1.2 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkter

Skatteintäkterna ökade med 130,2 miljoner kronor till 1 340,5 miljoner kronor jämfört med motsvarande tid 2018. Skatteintäkterna har ökat med 10,8 procent jämfört med föregående år. Orsaken till den höga ökningen är fullmäktiges beslut att höja utdebitering av skatt med 40 öre som gäller från 2019. I samband med samgåendet mellan kommunalförbundet Region Blekinge och Landstinget Blekinge skedde en skatteväxling, 45 öre, mellan Blekinges kommuner och Region Blekinge. Skattesatsen var innan höjning 11,19 kronor och efter höjning (40 öre) och skatteväxlingen (45 öre) är Region Blekinges skattesats 12,04 kronor.

Utfallet inkluderar en prognos, från Sveriges kommuner och landsting, på en negativ slutavräkning (restskatt) på 18,9 miljoner kronor. Den preliminära slutavräkningen för helåret 2019 beräknas bli negativ med 329 kronor per invånare vilket blir 52,6 miljoner kronor i minskade skatteintäkter. Sveriges kommuner och landsting gör löpande prognos på slutavräkningen och det är först i slutet på året vi vet vad utfallet blir. Regionen bokar upp slutavräkningarna från skatteintäkterna efter Sveriges kommuner och landstings prognoser.

Regionfullmäktige har tagit beslut i februari om att minska budgeten för skatteintäkterna med 20 öre vilket motsvarar 67,2 miljoner kronor. Beslutet beror på att budget för skatteintäkter i regionplanen var beräknad på en skatthöjning motsvarande 60 öre. Avvikelsen per april mellan utfall och budget är negativ med 7,7 miljoner kronor.

Skatteintäkterna stod för 60,7 procent av de totala intäkterna. Utvecklingen av skatteintäkterna har därmed mycket stor betydelse för regionens ekonomi.

Generella statsbidrag och utjämning

Statsbidragen, inklusive utjämningsystemet, till regionen ökade med 19,7 miljoner kronor till 476,6 miljoner kronor. Statsbidragen har ökat med 4,3 procent jämfört med föregående år.

Generella statsbidrag och utjämning var 21,6 procent av de totala intäkterna under årets fyra första månader. Det som redovisas under generella statsbidrag och utjämning är inkomstutjämning, strukturbidrag, kostnadsutjämning, bidrag för läkemedelsförmånen, riktade statsbidrag för flyktingar och regleringsavgiften. Då kommunerna och landstingen i Sverige har stora skillnader i geografiska, demografiska och socioekonomiska förutsättningar är utjämningsystemet till för att skapa likvärdiga förutsättningar för landets befolkning. En övergripande ambition är att landstingen ska kunna tillhandahålla likvärdig service oberoende av invånarnas inkomster eller andra strukturella förhållanden

Utfall och budget för generella statsbidrag och utjämning var följande:

Mnkr	Utfall	Budget	Utfall
	2019-04-30	2019-04-30	2018-04-30
Inkomstutjämningsbidrag	282,2	288,3	270,1
Strukturbidrag	26,7	26,8	26,6
Kostnadsutjämningsbidrag	8,3	9,5	11,0
Läkemedelsbidrag	161,9	147,2	153,8
Flyktingbidrag	7,8	7,8	11,5
Regleringsavgift	-10,3	-8,6	-16,1
Summa	476,5	470,8	456,9

Utfallet 476,6 miljoner ger en positiv budgetavvikelse på 5,7 miljoner kronor. Det är främst läkemedelsbidraget som gör att det blir en positiv budgetavvikelse. Läkemedelsavtalet är klart för 2019 och statsbidraget som tilldelas Region Blekinge är 485,6 miljoner kronor. I avtalet finns sidoöverenskommelser som beräknas ge en återbetalning till staten på 25 miljoner kronor. Budgeterat belopp för statsbidrag läkemedel är 441,5 miljoner kronor.

9.1.3 Personalkostnader

Kostnaderna för den egna personalen uppgick per april till 1 158 miljoner kronor, vilket var 40,7 miljoner kronor högre än budgeterat och 21,6 miljoner kronor högre än föregående år. En av anledningarna till kostnadsökningen är att antalet anställda är fler 2019 i och med regionbildningen. Utfallet efter april 2018 i kommunalförbundet Region Blekinge var ca 30 miljoner kronor. Personalkostnadsutvecklingen uppgår till 4,7 procent.

Budgeten för årets löneöversyn finns på finansförvaltningen. När löneförhandlingarna är klara fördelas budgeten, efter politiskt beslut, ut till respektive förvaltning. Därav visar många förvaltningar underskott mot budget på personalkostnaderna efter april. Även semestereffekten gör att utfallet är negativt mot budget.

9.1.4 Inhyrd personal

Kostnaderna för inhyrd personal uppgick efter april till knappt 44 miljoner kronor, vilket är 1,9 miljoner kronor mer än efter samma period 2018. Utfallet är 25,8 miljoner kronor högre än budgeterad nivå.

Ökningen avser inhyrda läkare inom kvinnosjukvård, kirurgi och offentligt hälsoval. Kostnaden för inhyrd personal på jourtid har minskat med 1,5 miljoner kronor. Inhyrda sjuksköterskor har ökat marginellt med 0,1 miljoner kronor. Det är framförallt kirurgen och thoraxcentrum som har det största behovet att komplettera sin bemanning med inhyrda sjuksköterskor. Trenden i riket är att andelen inhyrda sjuksköterskor ökar snabbt.

Målet för oberoende av inhyrd personal i riket ligger på 2 procent av de egna personalkostnaderna. Efter april är denna siffra i Region Blekinge 3,9 procent.

Personalkostnadsredovisning, inklusive inhyrd personal

<i>Mnkr</i>	Redovisning 2019-04-30	Förändring 2019 - 2018	Redovisning 2018-04-30	Förändring 2018 - 2017	Redovisning 2017-04-30
Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen	894,8	3,6%	864,0	7,7%	802,2
Tandvårdsförvaltningen	62,2	5,3%	59,1	2,6%	57,6
Regionservice	89,8	-9,2%	98,9	3,8%	95,2
Regionstaben	41,9	23,9%	33,8	4,2%	32,5
Finansförvaltningen	45,4	-19,8%	56,6	9,7%	51,6
Regiongemensamt	18,3	10,6%	16,6	15,1%	14,4
Patientnämnden	1,1	12,4%	1,0	6,1%	0,9
Samverkansnämnden	10,4	7,9%	9,6	7,8%	8,9
Regional utveckling, kultur och bildning	27,0		8,7	8,0%	8,1
Blekingetrafiken	10,8		0,0		0,0
Personalkostnad	1 201,7	4,7%	1 148,2	7,2%	1 071,4

Personalkostnadsredovisning, inhyrd personal

<i>Mnkr</i>	Redovisning 2019-04-30	Förändring 2019 - 2018	Redovisning 2018-04-30	Förändring 2018 - 2017	Redovisning 2017-04-30
Offentlig primärvård	20,6	-2,1%	21,0	27,6%	16,5
Blekingesjukhuset	18,3	13,2%	16,2	51,6%	10,7
Psykiatri och habilitering	5,1	3,8%	4,9	-2,9%	5,1
Inhyrd personal	44,0	4,5%	42,1	30,8%	32,2

9.1.5 Köpt vård

Kostnaderna för köpt vård ligger fortsatt på en lägre nivå än jämfört med samma period föregående år. Nedan finns en specifikation på de kostnader Region Blekinge haft hittills i år från de olika regionerna.

Landsting/regioner	Kostnad till och med april		Kostnad till och med april	
	2019	Andel	2018	Andel
Region Skåne	96 225	72%	97 705	72%
Region Kronoberg	21 488	16%	16 257	12%
Västra Götalandsregionen	2 432	2%	6 599	5%
Region Östergötland	1 286	1%	3 253	2%
Stockholms läns landsting	3 665	3%	5 081	4%
Landstinget i Kalmar län	1 894	1%	1 956	1%
Region Halland	968	1%	825	1%
Övriga	4 807	4%	3 629	3%
Totalt	132 765	100%	135 304	100%

Jämfört med budget ligger kostnaderna 8,2 miljoner kronor lägre. Antalet dyra fall över 1 miljon kronor har minskat jämfört med föregående år från fem stycken 2018 till tre stycken 2019. Totalt en lägre kostnad för de dyra fallen med 5,4 miljoner kronor. Tillsammans med en halvering av vitro fertilisation under de första

månaderna har detta inneburit en positiv ekonomisk avvikelse. Totalt sett har kostnaderna minskat med 3,9 miljoner kronor jämfört med samma period 2018.

9.1.6 Läkemedel

Kostnaderna för läkemedel uppgick efter april till knappt 202 miljoner kronor, en ökning med 17,8 miljoner kronor vilket motsvarar 9,7 procent jämfört med samma period 2018. Budgetavvikelsen efter fyra månader är positiv med 2,4 miljoner kronor.

Varav receptläkemedel där kostnaderna uppgick till 145 miljoner kronor, en ökning med 3,8 miljoner kronor. Budgetavvikelsen efter fyra månader är positiv med 2,1 miljoner kronor. Kostnadsökningarna kan främst kopplas till läkemedel mot blödarsjuka och immunsuppressiva medel inom medicinkliniken samt nya antikoagulantia inom thoraxkliniken där användningen ökar. En annan anledning till kostnadsökningen är att ett par dyra läkemedel använts till fler indikationer 2019 än 2018 och därmed behandlas fler patienter.

Varav rekvisitionsläkemedel där kostnaderna uppgick till 57 miljoner kronor, en ökning med 14 miljoner kronor. Budgetavvikelsen efter fyra månader är knappt 0,3 miljoner kronor. Kostnadsökningarna kan främst kopplas till ökad produktion inom operation samt att flera läkemedel inom anesthesi är restnoterade, vilket innebär högre kostnader för ersättningsartiklar. Tillika gjordes en rättelse i redovisningen gällande läkemedel i februari 2018 vilket påverkade utfallet positivt 2018.

9.1.7 Övriga kostnader

Verksamhetens övriga kostnader uppgick till 573,1 miljoner kronor, varav 175,9 miljoner kronor avsåg verksamheterna som överförts från kommunalförbundet Region Blekinge. Verksamhetens övriga kostnader exklusive verksamheterna från kommunalförbundet Region Blekinge uppgick till 397,0 miljoner kronor, en ökning med 28,7 miljoner kronor (7,8 procent) jämfört med motsvarande period föregående år. Det finns många kostnadsposter i denna delen där vissa har ökat och vissa har minskat jämfört med motsvarande period föregående år. En generell förklaring är kostnadsökning kopplad till indexreglerade avtal. I den följande texten kommenteras de största avvikelserna.

- Kostnaderna för inköp av datorer har ökat med 7,0 miljoner kronor. Anledningen till att så mycket köpts in redan är att i april blev ett nytt avtal klart och det fanns en osäkerhet om leveranserna samtidigt som utbytet av datorer på grund av Windows 10 kördes igång på full fart. Just nu ligger det ett inköpsstopp för datorer då den budgeten är överskriden.
- Kostnaderna för sjukvårdsartiklar har ökat med 3,8 miljoner kronor. Kostnaderna i denna del påverkas av den medicinska utvecklingen, av upphandlingar och av produktionsökning.
- Skadeståndskostnader på 3,4 miljoner kronor för tvisten om lagerlokalen i Nätraby har bokförts under första tertialet 2019. Det fanns ingen motsvarande kostnad under samma period 2018.

9.1.8 Finansnetto

Finansnettot är skillnaden mellan de finansiella intäkterna och kostnaderna. De finansiella intäkterna blev 79,7 miljoner kronor och de finansiella kostnaderna blev 21,3 miljoner kronor. Således blev finansnettot positivt med 58,4 miljoner kronor.

De finansiella intäkterna var bokförda till 79,7 miljoner kronor och budgeten var 16,3 miljoner kronor vilket blir en positiv budgetavvikelse med 63,4 miljoner kronor. De finansiella intäkterna var främst uppskrivning av

värdepapper med 66,7 miljoner kronor. Enligt nya redovisningslagen ska värdepappren bokföras till marknadsvärden. Eftersom vi har haft en positiv utveckling på världens börsmarknader har marknadsvärdena på aktier stigit. Utdelning på aktier och fonder har bokförts med 9,8 miljoner kronor och rabatter på fondavgifterna med 2,4 miljoner kronor. Målet är att de finansiella intäkterna ska uppnå ett reallångsiktigt avkastningsmål på minst 3 procent i genomsnitt över en 5-årsperiod. Budgeten för helåret är satt till 48,8 miljoner kronor och samma belopp prognostiseras 2019.

Utfall för de finansiella kostnaderna var 21,3 miljoner kronor och budget var 22,7 miljoner kronor vilket blir en positiv budgetavvikelse med 1,4 miljoner kronor. Utfallet hänförs främst till en finansiell kostnad på pensionerna med 20 miljoner kronor. Andra kostnader var för finansiella instrument (swappar) 1,5 miljoner kronor och bankkostnader 0,4 miljoner kronor. När Region Blekinge erhåller utdelning eller säljer räntefonder måste värdet på fonderna skrivas ner eller upp och de redovisas under finansiella kostnader. De har bokförts till -0,7 miljoner kronor under perioden. Prognosen är 64,3 miljoner kronor och budget för helåret är 68,2 miljoner kronor vilket blir ett positiv budgetavvikelse på 3,9 miljoner kronor.

9.1.9 Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningar uppgick till 71,6 miljoner kronor varav 4,6 miljoner kronor avsåg verksamheterna som överförts från kommunalförbundet Region Blekinge. Avskrivningarna exklusive verksamheterna från kommunalförbundet Region Blekinge uppgick till 67,0 miljoner kronor vilket är en minskning med 0,8 miljoner kronor mot föregående år.

Utfallet per april 2019 är 7,1 miljoner kronor lägre än budget, vilket beror på att vi inte investerat i takt med budgeten främst på grund av fördröjningar och resursbrist.

Inga nedskrivningar har gjorts under första tertialet.

9.2 Prognos mot budget

Prognosen för helåret visar ett överskott på 1,8 miljoner kronor vilket understiger budgeten med 57,6 miljoner kronor.

Prognosen för verksamhetens intäkter (försäljning, övriga intäkter och bidrag) är 1 101,8 miljoner kronor vilket är 87,4 miljoner kronor bättre än budgeten på 1 014,4 miljoner kronor. Ökningen beror bland annat på att intäkterna från erhållna bidrag ökar.

Prognosen för personalkostnaderna (inklusive inhyrd personal) är 107,4 miljoner kronor högre än budgeterad nivå. Fyra nämnder prognostiserar med en negativ budgetavvikelse på personalkostnaderna. Av de 107,4 miljoner kronorna avser 72,4 miljoner kronor budgetavvikelse på inhyrd personal. Förändrat bemanningsbehov och satsningar är förklaringar till den negativa budgetavvikelsen.

Prognosen för den köpta vården förväntas avvika positivt mot budget med 25,3 miljoner kronor. Anledningen till den positiva prognostiserade budgetavvikelsen är att antalet dyra fall hitills i år varit få. Tillgänglighetsproblem inom Region Skåne är även det en bidragande orsak till den positiva prognosen.

Prognosen för läkemedel förväntas avvika negativt mot budget med 13,4 miljoner kronor. Den allra största delen av de 13,4 miljoner kronorna kopplas till receptläkemedel. Anledningen till ett prognosticerat underskott är att det på flera områden introducerats en rad nya, dyra läkemedel mot svåra sjukdomstillstånd. Dessa har gett bättre behandlingsresultat för många patientgrupper, men har även bidragit till en ökning av läkemedelskostnaderna. Införandet sker i enlighet med nationellt framtagna riktlinjer

Prognosen för avskrivningar uppgår till 216,4 miljoner kronor vilket understiger budgeterat belopp med 19,6 miljoner. Orsaken till detta är att investeringarna inte bedöms komma upp till budgeterad nivå vilket främst beror på fördröjningar och resursbrist.

Prognos för skatteintäkter inklusive preliminära slutavräkningar 2019 är beräknade per 2019-05-02 enligt Sveriges kommuner och landsting till 4 025,7 miljoner kronor. Motsvarande budget för helåret 2019 uppgår till 4 044,6 miljoner kronor. Detta innebär en negativ avvikelse mot budget på 18,9 miljoner kronor.

Prognosen för generella statsbidrag och utjämning uppgår till 1 404,8 miljoner kronor vilket ger en negativ budgetavvikelse på 7,9 miljoner kronor.

De finansiella intäkterna är prognostiserade till 48,8 miljoner kronor vilket motsvarar budgeterat belopp.

Prognosen för de finansiella kostnader är 64,3 miljoner kronor vilket ger en positiv budgetavvikelse på 3,9 miljoner kronor.

9.3 Investeringsredovisning

Region Blekinge står inför ett stort investeringsbehov de kommande åren. Investeringarna ska bidra till utveckling av verksamheten och göra det möjligt att effektivisera genom nya eller förbättrade produkter, ökad kapacitet eller sänkta kostnader. Investeringarna görs även för att byta ut befintliga resurser för att behålla kapaciteten eller standarden.

Varje år gör Region Blekinge en investeringsplan för kommande verksamhetsår. Beslutad investeringsbudget är 2 miljarder kronor för perioden 2019-2023. Årets investeringsbudget är på 473,4 miljoner kronor. Fram till april i år investerade Region Blekinge för 116,6 miljoner kronor vilket var högre än föregående år främst på grund av ökade fastighetsinvesteringar.

Prognosen för 2019 års investeringar är 404,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 86 procent av budgeten.

Investeringar i fastigheter, inventarier, it och medicinsk teknik

<i>Mnkr</i>	Utfall 2019-04-30	Budget 2019-04-30	Utfall 2018-04-30	Budget 2019	Prognos 2019
Fastigheter	92,7	98,0	55,8	294,0	278,0
Inventarier	2,6	9,7	1,4	29,2	11,4
IT	16,8	19,9	6,6	59,6	61,6
Medicinsk teknik	4,6	30,2	8,8	90,7	53,8
Summa	116,6	157,8	72,6	473,4	404,8

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar (årets resultat plus avskrivningar i relation till årets investeringar). 100 procent eller högre innebär att landstinget kan finansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att landstinget inte behöver låna till investeringarna och att landstingets långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Prognosen för 2019 visar på en självfinansieringsgrad på 172,1 procent exklusive fastighetsinvesteringar.

Självfinansieringsgrad exklusive fastighetsinvesteringar

<i>Procent</i>	2019 (prognos)	2018	2017
Självfinansieringsgrad	172,1	258,6	136,1

Fastighetsinvesteringar

Helårsbudgeten för fastighetsinvesteringar uppgår till 294 miljoner kronor. Hittills har Region Blekinge investerat för 92,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 95 procent av budgeten till och med april. Prognosen för helåret är 278 miljoner kronor, vilket motsvarar 95 procent av helårsbudgeten.

Fastighetsprojekt som har stor avvikelse mot budget är bland annat;

Nytt internat på Blekinge folkhögskola – budget 30,5 miljoner kronor, prognos 4,4 miljoner kronor.

I samband med bygglovsansökan för det nya elevboendet på folkhögskolan i Bräkne-Hoby har samråd krävts med Länsstyrelsen gällande artskydd. Det har även begärts in kompletteringar i form av antikvariskt utlåtande gällande folkhögskolan då området omfattas av riksintresse för kulturmiljövård. Detta har gjort att bygglovsprocessen har dragit ut på tiden och byggstarten har därför blivit förskjuten. Samtidigt har folkhögskolan sett ett minskat behov av rum i elevboendet, vilket föranlett en omprojektering som försenar byggstarten ytterligare.

Renovering av parkeringsbus Karlskrona – budget 15 miljoner kronor, prognos 0,5 miljoner kronor.

Renoveringen kommer att påbörjas först vid årsskiftet 2019/2020. Detta för att hinna förbereda så att arbeten som kräver högre temperaturer (gjutningar, målningar och golvbeläggning) kan utföras under den varma delen av året.

Ambulansstation Karlshamn – budget 2 miljoner kronor, prognos 20,4 miljoner kronor.

Förseningar i projektet under 2018 gör att utbetalningarna kommer 2019.

Kem-lab Karlskrona - budget 12 miljoner kronor, prognos 1 miljoner kronor.

Upphandlingen av den medicintekniska utrustningen har överprövats, vilket försenat projektet.

Neonatal - budget 2 miljoner kronor, prognos 7,2 miljoner kronor.

Byggstarten kommer att påbörjas tidigare än planerat.

Övriga inventarier

Helårsbudgeten för övriga inventarier uppgår till 29,2 miljoner kronor. Hittills har 2,6 miljoner investerats, vilket motsvarar 27 procent av budgeten till och med april. Prognosen för helåret är 11,4 miljoner kronor, vilket motsvarar 39 procent av helårsbudgeten.

Anledningar till att prognosen är lägre än budget beror bland annat på att utrustningsinvesteringar i byggnad 46 kommer att effektueras först 2020, att investeringar i ny MA-depå är framflyttade tills flytten är klar.

It-investeringar

Helårsbudgeten för it-investeringar uppgår till 59,6 miljoner kronor. Hittills har 16,8 miljoner investerats, vilket motsvarar 84 procent av budgeten till och med april. Prognosen för helåret är 61,6 miljoner kronor, vilket är något högre än budget.

Medicintekniska investeringar

Helårsbudgeten för medicintekniska investeringarna uppgår till 90,7 miljoner kronor. Hittills har 4,6 miljoner investerats, vilket motsvarar 15 procent av budgeten till och med april. Prognosen för helåret är 53,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 59 procent av helårsbudgeten.

Investeringar som troligtvis inte blir klara under 2019 är bland annat utbyte av hela infusionspumpsparken 10,5 miljoner kronor, bildbehandling, mellanlagring, bildlagring från endoskopiverksamhet på operation och mottagningar 18 miljoner kronor.

9.4 Pensionsförvaltning

Regionens placerade medel för framtida pensioner har ett marknadsvärde per 30 april på 1 405 miljoner kronor. Det är en ökning av marknadsvärdet med 107,3 miljoner kronor i jämförelse med 31 december 2018 då marknadsvärdet var 1 297,7 miljoner kronor. I bokslutet per april har uppskrivning av marknadsvärdet gjorts med mars månads marknadsvärde som underlag vilket blev en uppskrivning med 66,7 miljoner kronor. Ekonomisystemet stänger innan alla rapporter från fondbolagen har kommit in till regionen och därför har mars månads marknadsvärden varit underlag för uppskrivning.

Avkastningen på pensionsförvaltningen till och med april är 8,2 procent att jämföra med avkastningskravet som är 1,6 procent. Orsaken till den höga avkastningen är främst en fantastisk uppgång på världens aktiemarknader.

9.5 Driftsredovisning

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisade efter april ett nettoresultat på 1 305,4 miljoner kronor, vilket gav ett budgetunderskott på 131,1 miljoner kronor.

Kostnaderna för anställd personal avvek negativt mot budget med 60,5 miljoner kronor. Förklaringar till detta är bland annat semestereffekt, lönesatsningar och lönerevisionen för 2019 där budgeten nu finns på finansförvaltningen. Inhyrd personal avvek mot budget med 25,8 miljoner kronor. Kostnadsökningen avsåg inhyrda läkare inom kvinnosjukvård, kirurgi och offentligt hälsoval.

Kostnaderna för köpt vård avvek positivt med 9,9 miljoner kronor i förhållande till budget. Ett färre antal dyra fall inom den högspecialiserade vården samt en halvering av vitro fertilisation under de första månaderna har inneburit en positiv ekonomisk avvikelse.

Övriga driftskostnader avvek negativt med 26,9 miljoner kronor. Det berodde främst på interna tjänsteköp.

Hälso- och sjukvården lämnar en helårsprognos på -181,9 miljoner kronor, varav -110 miljoner kronor avser personal och -66 miljoner kronor avser driftkostnader. Det finns brist på sjuksköterskor och läkare i såväl Nära vård som i Specialistsjukvården vilket gör att verksamheten kompletteras med inhyrd personal. Inhyrd personal avviker med -72 miljoner kronor i prognosen för personalkostnaderna. Driftkostnader för läkemedel, sjukvårdsartiklar samt övrig drift ökar och avviker från budget. Nya och dyra läkemedel har tillkommit för livslånga sjukdomar, läkemedel är restnoterade och ersätts med dyrare och dessutom behandlas fler patienter med ordinarie dyrare läkemedel. Sjukvårdsartiklar ökar med hänsyn till att fler robotoperationer utförs och att produktionen ökar generellt för flera verksamheter. Övrig drift påverkas av kostnader för tolk, billeasing och reparation av medicinsk apparatur.

Tandvårdsförvaltningen

Nettoresultatet efter april uppgick till 56,1 miljoner kronor, en negativ budgetavvikelse på 6,7 miljoner kronor. 3,1 miljoner kronor avser beställarverksamheten och 3,6 miljoner kronor avser folktandvårdens kliniker. Tandvårdsförvaltningens totala prognos är beräknad till -8 miljoner kronor, vilket avser beställarverksamhet för tandvård. För folktandvårdens kliniker prognostiseras ett resultat på +/-0 kronor.

Personalkostnader avvek negativt mot budget med 3,2 miljoner kronor. Det berodde i huvudsak på uppbokade semesterlönekostnader avseende semesterskuld till personal för ännu ej uttagen semester samt utbetalda löneökningar efter löneöversyn.

Driftskostnader avvek negativt mot budget med 2,9 miljoner kronor. Underskottet avser tandvård för patienter med särskilda behov, behandlingsbehovet ökade både när det gällde nödvändig tandvård, tandvård som led i sjukdomsbehandling och tandvård till långtidssjuka med särskild sjukdomsdiagnos. Det avser också ökade kostnader till följd av antal barn och unga som omfattas av fri tandvård.

Regionservice

Regionservice visade efter april ett negativt resultat på 3,1 miljoner kronor, vilket var 5,5 miljoner kronor sämre än budget. För 2019 har regionservice ett effektiviseringskrav på 7,3 miljoner kronor, vilket innebär att budgeten är sänkt med motsvarande. Prognosen för helåret är 1,5 miljoner kronor sämre än budget och det innebär att regionservice inte kommer klara effektiviseringskravet fullt ut.

Intäkterna var 4,5 miljoner kronor högre än budget för perioden och det var främst den externa försäljningen som översteg beräknad nivå. Största posten var en ökad extern försäljning i materialdepån, 3,8 miljoner kronor, men även parkeringsintäkter översteg budget, cirka 2,5 miljoner kronor.

Personalkostnaderna avvek positivt mot budget efter april med 0,8 miljoner kronor. Avvikelsen berodde främst på många vakanser som inte kunnat tillsättas och flera sjukskrivningar som inte ersatts helt eller delvis.

Driftkostnaderna var 12,9 miljoner kronor sämre än budget. Datorer har köpts in för hela årsbudgeten och lite till i början på året. Anledningen till att så mycket köpts in redan är att i april blev ett nytt avtal klart och det fanns en osäkerhet om leveranserna samtidigt som utbytet av datorer på grund av Windows 10 kördes igång på full fart. Denna avvikelse mot budget kommer att jämnas ut sig allt eftersom året går. En annan stor post som överskrids är lagerförändringen i materialdepån, - 6,7 miljoner kronor. Detta underskott motsvaras av ökade intäkter.

Regionstaben

Nettoreultatet efter april uppgick till 48,8 miljoner kronor, en negativ budgetavvikelse på 4,3 miljoner kronor.

Den negativa budgetavvikelsen beror dels på semestereffekten men till största del på kostnader för framtidens vårdinformationssystem, FVIS, där förvaltningen saknar budget.

Regionstaben lämnar för helåret 2019 en prognos som är i nivå med budget. I prognosen finns antagande om full budgettäckning för FVIS. Förvaltningen har ett effektiviseringskrav på 1,8 miljoner kronor som är inarbetat i budget. Effektiviseringen avses genomföras genom återhållsamhet vid tillsättning av vakanta tjänster.

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen redovisade efter april ett nettoresultat på 1 838,7 miljoner kronor vilket motsvarar ett överskott mot budget på 104,6 miljoner kronor. En periodiseringseffekt avseende riktade statsbidrag ger negativ avvikelse på 47,8 miljoner kronor. De finansiella intäkterna visar ett överskott på 63,0 miljoner kronor vilket främst beror på uppskrivning av värdepapper enligt nya redovisningsregler. Andra överskott kan hänföras till reserven och övriga ej utfördelade poster avseende förfogandeanslaget, 51,9 miljoner kronor, samt att budget för lönerrevisionen inte är utfördelad och därmed ger ett överskott på 27,9 miljoner kronor.

Prognosen visar ett överskott mot budget på 128,4 miljoner kronor. Det är främst två poster som genererar det prognostiserade överskottet. Reserven och övriga poster i förfogandeanslaget står för cirka 110 miljoner kronor av överskottet. Överskottet kommer att ändras i senare prognoser om beslut fattas att fördela ut förfogandeanslaget till förvaltningarna. En annan prognostiserad positiv avvikelse mot budget avser

lönerevisionen där bedömning är att 20,9 miljoner kronor utav avsatta medel kommer att finnas kvar vid årets slut. Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning bedöms understiga budget med 26,8 miljoner kronor. Övriga poster prognostiseras ge ett överskott med 23,7 miljoner kronor i jämförelse med budget.

Regiongemensamt

Nettoresultatet för regiongemensamt var 288,2 miljoner kronor, vilket motsvarade ett budgetöverskott på 20,5 miljoner kronor. Budgetavvikelsen fördelade sig med överskott på politiken +0,3 miljoner kronor, anslag under regionstyrelsen +10,2 miljoner kronor och Hälsoval Blekinge +10 miljoner kronor.

Prognosen visar ett överskott på 5,8 miljoner kronor, uppdelat på +0,3 miljoner kronor på politiken, +5,5 miljoner kronor på anslag under regionstyrelsen. Den positiva avvikelsen för anslagen beror främst på att det finns en budget för reserv som inte kommer att användas fullt ut, men även anslaget för arbetet med bra sjukskrivning prognostiseras ge en nettointäkt. Prognosen för hälsoval bygger på att det är beslutat att budgeten för hälso- och sjukvårdspengen och läkemedel ska delas ut till vårdgivarna.

Patientnämnden

Patientnämnden redovisade efter april ett nettoresultat på 1,3 miljoner kronor, vilket gav ett budgetunderskott på 0,2 miljoner kronor.

Patientnämnden lämnar en prognos i balans mot budget.

Samverkansnämnden

Nettoresultatet efter april var 0,2 miljoner kronor, en negativ budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor. Underskottet berodde främst på lägre intäkter än budget, då försäljningen brukar vara lägre i början på året.

Prognosen är lika med budget då förvaltningen förväntar sig ökade intäkter under hösten.

Regional utveckling, kultur och bildning

Förvaltningen regional utveckling, kultur och bildning redovisade efter april ett nettoresultat på 29,3 miljoner kronor, vilket gav ett budgetunderskott på 0,2 miljoner kronor. Budgetavvikelsen fördelade sig med underskott på regional utveckling -1,3 miljoner kronor, kultur och bildning +1 miljoner kronor och Blekinge folkhögskola +0,1 miljoner kronor.

Prognosen visar ett underskott på 0,4 miljoner kronor mot budget och härrör sig till folkhögskolan. Den negativa prognosen beror på osäkerhet kring budget för biträdande rektor.

Blekingetrafiken

Blekingetrafiken redovisade efter april ett nettoresultat på 103 miljoner kronor, vilket gav ett överskott mot budget på 8,5 miljoner kronor.

Den positiva budgetavvikelsen berodde främst på ett överskott på direkta trafikknastnader. Anledningen är att dessa kostnader är lägst under årets första fyra månader, vilket beror på att skärgårdstrafik som inte bedrivs året runt i regel startar i maj och pågår under sommaren. Dessutom är index för busstrafik (verksamhetens största enskilda kostnad) som regel lägre första halvåret, då index regleras halvårsvis enligt avtal.

Blekingetrafiken lämnar en prognos i balans mot budget, vilket främst beror på en negativ prognos för direkta trafik kostnader för tilläggstrafik och uppdragstrafik.

Driftresultat per förvaltning och nämnd <i>Mnkr</i>	Utfall ackumulerat	Budget	Avvikelse	Prognos Helår 2019	Budget Helår	Avvikelse prognos jmf budget 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-1 305,4	-1 174,3	-131,1	-3 704,4	-3 522,5	-181,9
Tandvårdsförvaltningen	-56,1	-49,5	-6,7	-156,5	-148,5	-8,0
Regionservice	-3,1	2,4	-5,5	5,8	7,3	-1,5
Regionstaben	-48,8	-44,5	-4,3	-129,6	-129,6	0,0
Finansförvaltningen	1 838,7	1 734,1	104,6	5 330,8	5 202,4	128,4
Regiongemensamt	-288,2	-308,7	20,5	-920,3	-926,1	5,8
Patientnämnden	-1,3	-1,0	-0,2	-3,1	-3,1	0,0
Samverkansnämnden	-0,2	0,4	-0,6	1,1	1,1	0,0
Regional utveckling, kultur och bildning	-29,3	-29,1	-0,2	-87,7	-87,3	-0,4
Blekingetrafiken	-103,0	-111,5	8,5	-334,3	-334,3	0,0
Driftresultat totalt	3,4	18,3	-14,9	1,8	59,3	-57,6

Bilaga 1 – Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

<i>Mnkr</i>	Utfall 2019-04-30	Budget 2019-04-30	Avvikelse 2019-04-30	Utfall 2018-04-30	Årsbudget 2019	Prognos 2019	Årsbokslut 2018
Verksamhetens intäkter	310,0	338,1	-28,2	238,0	1 014,4	1 101,8	820,3
Verksamhetens kostnader	-2 110,5	-2 053,8	-56,7	-1 908,8	-6 156,9	-6 295,1	-5 647,9
Avskrivningar / nedskrivningar	-71,6	-78,7	7,1	-67,8	-236,0	-216,4	-206,5
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	-1 872,1	-1 794,3	-77,8	-1 738,6	-5 378,5	-5 409,8	-5 034,1
Skatteintäkter	1 340,5	1 348,2	-7,7	1 210,3	4 044,6	4 025,7	3 622,5
Generella statsbidrag	476,6	470,9	5,7	456,9	1 412,7	1 404,8	1 360,7
<i>Verksamhetens resultat</i>	-55,0	24,8	-79,7	-71,4	78,8	20,7	-50,9
Finansiella intäkter	79,7	16,3	63,4	34,3	48,8	48,8	170,0
Finansiella kostnader	-21,3	-22,7	1,4	-14,8	-68,2	-67,8	-65,9
<i>Resultat efter finansiella poster</i>	3,4	18,3	-14,9	-51,8	59,3	1,8	53,1
Periodens resultat	3,4	18,3	-14,9	-51,8	59,3	1,8	53,1

Föregående års siffror är inte omräknade med kommunalförbundet Region Blekinges siffror, ej heller har föregående års siffror räknats om till nuvarande regelverk för värdepapper.

Balansräkning

<i>Mnkr</i>	2019-04-30	2018-04-30	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Mark och byggnader	1 592,3	1 322,5	1 533,7
Maskiner och inventarier	415,3	300,7	324,6
Finansiella anläggningstillgångar	31,4	23,9	23,8
<i>Summa anläggningstillgångar</i>	<i>2 039,1</i>	<i>1 647,0</i>	<i>1 882,1</i>
Omsättningstillgångar			
Förråd	89,4	83,5	88,3
Kortfristiga fordringar	406,9	317,4	342,2
Kortfristiga placeringar	1 328,2	1 431,2	1 358,5
Kassa och bank	224,9	189,9	290,8
<i>Summa omsättningstillgångar</i>	<i>2 049,4</i>	<i>2 022,0</i>	<i>2 079,8</i>
Summa tillgångar	4 088,5	3 669,0	3 961,9
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	1 249,4	1 141,1	1 246,0
Avsättningar för pensioner	1 837,0	1 651,4	1 772,3
Långfristiga skulder	0,6	0,7	0,6
Kortfristiga skulder	1 001,6	875,8	943,0
Summa skulder och eget kapital	4 088,5	3 669,0	3 961,9
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelse			
Borgensförbindelse	87,2	94,2	87,2
Pensionsförpliktelse	2 650,2	2 716,3	2 650,2
Operationell leasing	4,6	7,7	5,5

I posten borgensförbindelser ingår inte borgensåtagandet mot Kommuninvest i Sverige AB.

Kassaflödesanalys

<i>Mnkr</i>	Utfall 2019-04-30	Utfall 2018-04-30	Utfall 2018-12-31
Den löpande verksamheten			
Periodens resultat	3,4	-51,9	53,1
(+) Avskrivningar	71,6	67,8	211,5
(+) Nedskrivningar/utrangering	5,0	0,0	-5,0
(+ / -) Reavinst/rea förlust	0,0	0,0	0,0
(+ / -) Avsättningar	64,7	51,7	172,6
(+ / -) Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0	0,0	0,0
(-) Ökning / (+) Minskning kortfristiga fordringar	-64,7	-9,1	-33,9
(-) Ökning / (+) Minskning förråd	-1,1	-0,4	-5,2
(-) Minskning / (+) Ökning kortfristiga skulder	58,6	-32,0	35,2
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten</i>	137,5	26,2	428,1
Investeringsverksamhet			
(-) Investeringar i byggnader och inventarier	-116,6	-115,3	-488,9
(-) Inventarier tillförda vid regionbildning	-109,5	0,0	0,0
(-) Ökning / (+) Minskning av finansiella anläggningstillgångar	-7,6	0,0	0,1
<i>Kassaflöde från investeringsverksamheten</i>	-233,7	-115,3	-488,8
Finansieringsverksamhet			
(+) Ökning / (-) Minskning långfristiga skulder	0,0	0,0	-0,1
(-) Ökning / (+) Minskning långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0
<i>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</i>	0,0	0,0	-0,1
Förändring likvida medel	-96,1	-89,2	-60,9
Likvida medel vid periodens början	1 649,3	1 710,3	1 710,3
Likvida medel vid periodens slut	1 553,1	1 621,1	1 649,3

Bilaga 2 -Personalstatistik

Utförd arbetstid inkl jour och beredskap, övertid, mertid och timanställningar i årsarbetare perioden jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	124,4	67,6	192,0	151,1	59,8	210,9	26,8	-7,8	19,0
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	301,0	82,1	383,1	348,3	119,3	467,6	47,4	37,2	84,5
1.3 Medicinska sekreterare	250,0	3,4	253,3	259,0	4,2	263,2	9,1	0,8	9,8
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	126,8	168,0	294,8	126,2	170,7	296,9	-0,6	2,7	2,1
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	94,0	89,9	183,9	91,9	93,9	185,8	-2,1	4,0	1,9
2.3 Vård/omsorg mm: Psykolog o psykoterapeut	29,1	8,7	37,8	28,3	10,7	39,0	-0,8	2,0	1,2
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	1 057,9	160,9	1 218,8	1 051,1	166,0	1 217,0	-6,8	5,1	-1,8
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	559,1	93,5	652,6	560,8	94,8	655,6	1,7	1,3	3,0
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhustekniker/lab.personal	98,2	20,6	118,9	96,8	21,0	117,8	-1,4	0,3	-1,1
3.0 Tandvårdsarbete	199,5	25,1	224,7	192,4	35,5	227,9	-7,1	10,4	3,3
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	139,9	35,9	175,9	142,1	38,9	181,0	2,2	3,0	5,2
5.0 Socialt och kurativt arbete	60,2	2,4	62,6	59,7	4,2	63,9	-0,5	1,7	1,2
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	36,6	10,7	47,3	50,1	14,6	64,7	13,5	3,9	17,4
7.0 Teknikarbete	35,9	143,2	179,1	36,0	147,9	183,9	0,1	4,8	4,8
8.0 Hantverkararbete m.m.	7,8	71,8	79,6	8,2	74,1	82,3	0,5	2,2	2,7
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	175,5	42,2	217,7	174,2	41,4	215,5	-1,3	-0,8	-2,2
Saknas	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Total [årsarbetare]	3 295,9	1 026,2	4 322,1	3 376,3	1 096,9	4 473,2	80,4	70,7	151,1

Övertid i årsarbetare jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	0,30	0,15	0,45	0,32	0,06	0,39	0,02	-0,09	-0,06
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	0,48	0,15	0,63	0,47	0,08	0,55	-0,01	-0,07	-0,07
1.3 Medicinska sekreterare	0,81	0,07	0,89	1,53	0,11	1,63	0,71	0,03	0,75
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	0,02	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	-0,02	0,00	-0,02
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	0,16	0,09	0,25	0,09	0,12	0,21	-0,07	0,02	-0,04
2.3 Vård/omsorg mm: Psykolog o psykoterapeut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	17,30	5,61	22,91	20,02	4,93	24,94	2,72	-0,69	2,03
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	7,36	1,92	9,28	10,56	2,01	12,57	3,19	0,10	3,29
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhus tekniker/lab.personal	0,44	0,06	0,51	0,65	0,12	0,77	0,21	0,06	0,26
3.0 Tandvårdsarbete	0,64	0,09	0,73	0,48	0,13	0,61	-0,16	0,04	-0,12
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	0,13	0,00	0,13	0,05	0,01	0,06	-0,08	0,01	-0,07
5.0 Socialt och kurativt arbete	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	0,08	0,06	0,14	0,03	0,00	0,03	-0,04	-0,06	-0,10
7.0 Teknikarbete	0,16	3,07	3,23	0,14	2,86	3,00	-0,02	-0,21	-0,23
8.0 Hantverkararbete m.m.	0,22	0,83	1,06	0,28	0,69	0,97	0,05	-0,14	-0,09
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	0,82	0,33	1,15	0,72	0,23	0,95	-0,10	-0,10	-0,20
Total [årsarbetare]	28,94	12,44	41,38	35,35	11,34	46,69	6,41	-1,10	5,31

Mertid i årsarbetare jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	0,07	0,10	0,17	0,05	0,01	0,06	-0,02	-0,09	-0,11
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	0,36	0,00	0,36	0,25	0,01	0,27	-0,11	0,01	-0,10
1.3 Medicinska sekreterare	0,29	0,00	0,29	0,42	0,00	0,42	0,13	0,00	0,13
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	0,25	0,00	0,25	0,12	0,01	0,13	-0,14	0,01	-0,13
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	0,13	0,02	0,15	0,05	0,00	0,06	-0,07	-0,02	-0,09
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	4,05	0,89	4,94	4,78	1,10	5,88	0,73	0,21	0,94
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	2,12	0,32	2,45	2,35	0,51	2,85	0,22	0,18	0,41
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhus tekniker/lab.personal	0,12	0,00	0,12	0,02	0,02	0,04	-0,09	0,02	-0,08
3.0 Tandvårdsarbete	0,68	0,07	0,75	0,39	0,20	0,59	-0,29	0,12	-0,17
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	0,23	0,00	0,23	0,10	0,00	0,10	-0,13	0,00	-0,13
5.0 Socialt och kurativt arbete	0,01	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	0,11	0,00	0,11	0,27	0,00	0,27	0,16	0,00	0,16
7.0 Teknikarbete	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01	-0,01	0,01	0,00
8.0 Hantverkararbete m.m.	0,00	0,03	0,03	0,00	0,02	0,02	0,00	-0,01	-0,01
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	0,07	0,06	0,13	0,06	0,03	0,08	-0,01	-0,04	-0,05
Total [årsarbetare]	8,50	1,50	10,00	8,86	1,91	10,78	0,37	0,41	0,78

Timavlönade i årsarbetare jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	0,01	0,00	0,01	0,31	0,00	0,31	0,30	0,00	0,30
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	3,12	0,92	4,03	3,67	1,52	5,19	0,55	0,61	1,16
1.3 Medicinska sekreterare	4,59	0,00	4,59	4,61	0,00	4,61	0,02	0,00	0,02
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	5,74	14,42	20,16	6,55	14,95	21,49	0,81	0,53	1,34
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	0,00	0,16	0,16	0,00	0,03	0,03	0,00	-0,13	-0,13
2.3 Vård/omsorg mm: Psykolog o psykoterapeut	0,49	0,96	1,44	0,96	0,96	1,92	0,47	0,01	0,48
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	16,85	2,30	19,15	20,25	2,20	22,45	3,40	-0,10	3,30
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	25,30	8,55	33,85	25,27	9,48	34,75	-0,02	0,92	0,90
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhustekniker/lab.personal	0,15	0,00	0,15	1,11	0,46	1,58	0,97	0,46	1,43
3.0 Tandvårdsarbete	0,49	0,00	0,49	1,37	0,10	1,47	0,88	0,10	0,98
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	0,46	0,02	0,48	0,12	0,00	0,12	-0,34	-0,02	-0,36
5.0 Socialt och kurativt arbete	0,98	0,00	0,98	1,23	0,00	1,23	0,25	0,00	0,25
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	0,21	0,06	0,26	0,34	0,29	0,63	0,14	0,23	0,37
7.0 Teknikarbete	0,00	0,78	0,78	0,25	0,42	0,67	0,25	-0,36	-0,11
8.0 Hantverkararbete m.m.	0,11	0,95	1,07	0,15	1,36	1,51	0,04	0,40	0,44
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	5,42	2,21	7,63	3,41	2,03	5,44	-2,01	-0,18	-2,18
Total [årsarbetare]	63,90	31,33	95,22	69,60	33,81	103,41	5,70	2,49	8,19

Frånvaro i årsarbetare per frånvarohuvudgrupp jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Frånvarogrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
01 Sjukfrånvaro	259,34	43,43	302,77	244,04	44,82	288,86	-15,30	1,39	-13,91
02 Tf Vård av barn	55,37	10,75	66,12	46,81	8,66	55,47	-8,56	-2,09	-10,65
03 Semester	190,31	53,11	243,42	188,85	52,91	241,76	-1,46	-0,21	-1,67
04 Föräldraledighet	208,26	18,78	227,04	201,67	20,84	222,51	-6,59	2,06	-4,54
05 Utbildning	94,46	20,64	115,10	113,43	22,30	135,73	18,97	1,66	20,63
06 Fackligt uppdrag	7,07	0,63	7,70	6,48	1,44	7,92	-0,59	0,81	0,22
07 Övr.frånvaro m lön	54,96	42,74	97,70	55,67	40,18	95,85	0,70	-2,56	-1,85
08 Övr.frånvaro u lön	48,17	20,08	68,25	49,25	26,44	75,69	1,08	6,36	7,44
09 Flexledighet	29,85	10,30	40,14	27,22	10,07	37,29	-2,63	-0,22	-2,85
10 Sem i timmar	1,64	0,17	1,81	1,47	0,21	1,68	-0,17	0,04	-0,13
Total [årsarbetare]	949,43	220,64	1 170,06	934,88	227,88	1 162,75	-14,55	7,24	-7,31

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, för månads- och timavlönade jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

År	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	7,4%	4,0%	6,6%	6,9%	3,9%	6,2%	-0,4%	-0,1%	-0,4%

Extern personalrörlighet i procent (exklusive pensionsavgångar) jan-mar 2019 jämfört med jan-mar 2018

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
Externa avgångar	1,5%	1,7%	1,6%	1,3%	1,5%	1,4%	-0,2%	-0,2%	-0,2%

Totalt antal anställda 2019-03-31

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	121	61	182	148	56	204	27	-5	22
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	335	83	418	380	118	498	45	35	80
1.3 Medicinska sekreterare	287	3	290	286	4	290	-1	1	0
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	146	167	313	142	166	308	-4	-1	-5
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	120	98	218	118	106	224	-2	8	6
2.3 Vård/omsorg mm: Psykolog o psykoterapeut	36	10	46	33	12	45	-3	2	-1
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	1 349	176	1 525	1 329	186	1 515	-20	10	-10
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	656	94	750	663	95	758	7	1	8
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhustekniker/lab.personal	116	22	138	115	22	137	-1	0	-1
3.0 Tandvårdsarbete	243	28	271	230	39	269	-13	11	-2
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	165	38	203	170	41	211	5	3	8
5.0 Socialt och kurativt arbete	71	4	75	70	5	75	-1	1	0
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	41	10	51	55	16	71	14	6	20
7.0 Teknikarbete	42	140	182	37	146	183	-5	6	1
8.0 Hantverkararbete m.m.	10	70	80	11	70	81	1	0	1
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	194	44	238	196	44	240	2	0	2
Total [anställda]	3 932	1 048	4 980	3 983	1 126	5 109	51	78	129

Antal tillsvidareanställda 2019-03-31

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	121	61	182	146	56	202	25	-5	20
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	317	72	389	365	106	471	48	34	82
1.3 Medicinska sekreterare	278	3	281	280	4	284	2	1	3
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	140	159	299	137	160	297	-3	1	-2
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	78	48	126	80	55	135	2	7	9
2.3 Vård/omsorg mm: Psykolog o psykoterapeut	33	9	42	27	10	37	-6	1	-5
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	1 335	174	1 509	1 317	185	1 502	-18	11	-7
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	609	87	696	617	87	704	8	0	8
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhustekniker/lab.personal	112	21	133	111	19	130	-1	-2	-3
3.0 Tandvårdsarbete	238	27	265	223	37	260	-15	10	-5
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	160	37	197	164	38	202	4	1	5
5.0 Socialt och kurativt arbete	68	4	72	70	5	75	2	1	3
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	38	9	47	51	14	65	13	5	18
7.0 Teknikarbete	38	132	170	37	144	181	-1	12	11
8.0 Hantverkararbete m.m.	9	66	75	11	63	74	2	-3	-1
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	180	33	213	176	36	212	-4	3	-1
Total [tillsvidareanställda]	3 754	942	4 696	3 812	1 019	4 831	58	77	135

**Antal visstidsanställda (månadsavlönade)
2019-03-31**

Personalgrupp	2018			2019			Förändring		
	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total	Kvinna	Man	Total
1.1 Ledningsarbete	0		0	2		2	2		2
1.2 Handläggare- och administratörsarbete	18	11	29	15	12	27	-3	1	-2
1.3 Medicinska sekreterare	9		9	6		6	-3		-3
2.1 Vård/omsorg mm: Specialistkomp läkare	6	8	14	5	6	11	-1	-2	-3
2.2 Vård/omsorg mm: Icke specialistkomp läkare	42	50	92	38	51	89	-4	1	-3
2.3 Vård/omsorg mm: Psykolog o psykoterapeut	3	1	4	6	2	8	3	1	4
2.4 Vård/omsorg mm: Sjuksköterska m.fl.	14	2	16	12	1	13	-2	-1	-3
2.5 Vård/omsorg mm: Undersköterska m.fl.	47	7	54	46	8	54	-1	1	0
2.6 Vård/omsorg m.fl: Sjukhustekniker/lab.personal	4	1	5	4	3	7	0	2	2
3.0 Tandvårdsarbete	5	1	6	7	2	9	2	1	3
4.0 Rehabilitering och förebyggande arbete	5	1	6	6	3	9	1	2	3
5.0 Socialt och kurativt arbete	3		3	0		0	-3		-3
6.0 Skol-, kultur-, turism- och fritidsarbete	3	1	4	4	2	6	1	1	2
7.0 Teknikarbete	4	8	12	0	2	2	-4	-6	-10
8.0 Hantverkararbete m.m.	1	4	5	0	7	7	-1	3	2
9.0 Köks-, måltids-, städ, tvätt och renhållningsarbete	14	11	25	20	8	28	6	-3	3
Total [vistidsanställda]	178	106	284	171	107	278	-7	1	-6